

NAPSUGÁR PEDAGÓGIAI PROGRAM

BUDAPEST XVI. KERÜLETI NAPSUGÁR ÓVODA

OM azonosító: 034610

1163 Budapest, Cziráki u. 8 – 10.

E-mail: napsugar.ovoda@gamesz16.hu

Telephelyei:

Lándzsa 1163 Bp. Lándzsa u. 23.

Vadvirág 1. 1163 Bp. Borotvás u. 8-12.

Vadvirág 2. 1163 Bp. Ágoston Péter u. 31-35.

Hatályos: 2025. szeptember 1.

Előzetesen véleményezte: a Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda Szülői Közösségének képviselői.

Elfogadta: a Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda nevelőtestülete a 2/2025.(VIII.25) NT határozatával.

Jóváhagyta: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata.

Skrek Dóra
igazgató

Tartalom

I. BEVEZETŐ	4
1. Törvényi háttér	4
2. Küldetésnyilatkozat	5
3. Intézményi alapadatok	7
4. A Napsugár Óvoda Pedagógiai Programjának rendszerábrája	8
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	9
1. Gyermekképünk	9
2. Óvodaképünk	9
3. Óvodánk jellemzése	10
III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	12
1. Az óvodai nevelés célja	12
2. Az óvodai nevelés és az óvodapedagógus általános feladatai	12
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	23
1. Az óvodai élet feltételrendszere	23
2. Az óvodai élet megszervezése	24
3. Az óvoda kapcsolatai	34
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	39
1. Játék	39
2. Verselés, mesélés	43
3. Ének, zene, népi játék, tánc	45
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	47
5. Mindennapos mozgás	49
6. A külső világ tevékeny megismerése	53
7. Munka jellegű tevékenységek	56
8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	59
VI. A FEJLŐDÉS ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	61
VII. SAJÁTOS ÉS SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK	63
1. Az esélyegyenlőség biztosítása	63
2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	63
3. Gyermekvédelem	71
4. Migráns gyermekek interkulturális nevelése	74
Legitimációs záradék	76

Nyilatkozat

Skrek Dóra a Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda igazgatója kijelentem, hogy a 2025. szeptember 1. napjától hatályos Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda Pedagógiai Program a Fenntartóra többletkötelezettséget nem hárít.

Budapest, 2025. szeptember 1.

Skrek Dóra
igazgató

The circular stamp contains the text: Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda, OM: 034610, and a central emblem.

I. BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

1. Törvényi háttér

A programalkotást meghatározó jogszabályi háttér:

- **20/2012. (VIII. 31.) EMMI - rendelet** a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- **363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet** az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról. (továbbiakban Alapprogram) – módosítás: 77/2025 (IV.15) Korm. rendelet
- **2011. évi CXC. törvény** a nemzeti köznevelésről (továbbiakban Nkt.)
- **2023. évi LII. törvény** a pedagógusok új életpályájáról

A programalkotást meghatározó:

- **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** a köznevelési intézmények működéséről és névhasználatáról.
- **363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet** az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (a továbbiakban: Alapprogram), módosítva a 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelettel.
- **2011. évi CXC. törvény** a nemzeti köznevelésről (a továbbiakban: Nkt.).
- **2023. évi LII. törvény** a pedagógusok új életpályájáról.

Kapcsolódó törvények, jogszabályok:

- **48/2012.(XII.12.) EMMI- rendelet** a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a szolgáltatást ellátó intézményekről, valamint a közreműködés feltételeiről.
- **1997.évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- **1993.évi III. törvény** a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.
- **2003.évi CXXV. törvény** az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- **15/2013.(II.26.) EMMI – rendelet** a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.
- **51/1997.(XII.18.) NM - rendelet** a megelőző és szűrővizsgálatok keretében nyújtott egészségügyi szolgáltatásokról.
- **1998. évi XXVI. törvény** a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.

2. Küldetésnyilatkozat

A Napsugár óvoda elsődleges célja, hogy a hároméves kortól kötelező óvodai nevelés időszakában elősegítse a gyermekek személyiségének harmonikus testi, lelki és szociális fejlődését. Ennek keretében az óvodai nevelés feladata a biztonságot nyújtó, támogató környezet megteremtése, a gyermek egyéni szükségleteinek figyelembevétele, valamint az életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő nevelési-oktatási tevékenységek biztosítása. Ezen belül:

- Az egészségnevelés, az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés,
- a környezeti nevelés megvalósítása.

Meghatározónak tartjuk az érzelmi biztonságot adó, elfogadó, szeretetteljes légkört, mint a szocializáció és közösségi nevelés, valamint az integráció alapkövét. Kialakítjuk a társas együttműködés szabályait. Gyermekeink megtanulnak konfliktusokat sikeresen megoldani, kreatívan gondolkodni.

A csoportok kialakításánál homogén életkorú csoportok szervezésére törekszünk, de előfordulnak vegyes életkorú csoportok is.

Az óvodai élet tevékenységi formái:

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése
- Munkajellegű tevékenységek
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A személyiségfejlesztés legfontosabb eszközének tekintjük a játékot és a mozgást. A tevékenységekben megvalósuló tanulásban, összekapcsoljuk a gyermekek előzetesen szerzett tapasztalatait az óvodai spontán és tervezett élményszerzéssel, motiváló tevékenységekkel. Így elősegítjük sokoldalú fejlődésüket, módunk van a tehetséggondozásra és felzárkóztatásra. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Elengedhetetlen számunkra a **család-óvoda** együttműködő, partneri kapcsolata.

A gyermekek nevelését és fejlesztését elhivatott óvodapedagógusok végzik, a pedagógiai munkát közvetlenül segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák közreműködésével. Tevékenységüket meghatározott napokon gyógypedagógus és pszichológus, esetenként logopédus és utazó gyógypedagógus segíti.

Kiemelten alkalmazzuk a **fenntarthatóság pedagógiáját**, melynek fő elemei: a környezettudatos és környezetvédelmi szemlélet alakítása, a jeles napok megtartása, az **egészséges életmódra nevelés** szokásrendszerének megalapozása. A **természeti és társadalmi környezet megismerése** céljából sokrétű programot biztosítunk a gyermekeknek.

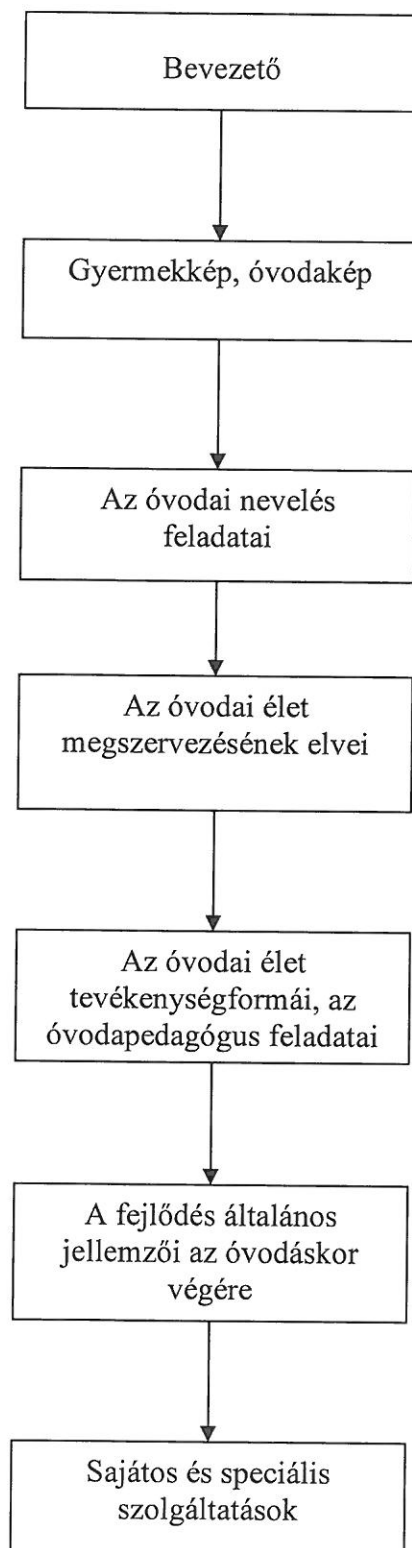
2012-től folyamatosan részt veszünk a Zöld Óvoda programban. Mind a négy épületünk rendelkezik "Örökös Zöld Óvoda" címmel, amire nagyon büszkék vagyunk.
Pedagógiai programunkban a jelölt célok és feladatok a Zöld Óvoda tartalmi elemeivel szoros összefüggést, átfedést mutatnak.

Meggyőződésünk, hogy az egészséges, kreatív és kiegyensúlyozott nemzedékek nevelésében meghatározó szerepet töltenek be az óvodás évek. A pedagógusi hivatást e felelősség tudatában, elkötelezetten és értékközpontúan szükséges gyakorolni.

3. Intézményi alapadatok

A köznevelési intézmény elnevezése	Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda
OM azonosítója:	034610
Székhelye:	1163 Budapest, Cziráki u. 8-10.
Telephelyei:	„Lándzsa” 1163 Bp. Lándzsa u. 23. „Vadvirág 1.” 1163 Bp. Borotvás u. 8-12. „Vadvirág 2.” 1163 Bp. Ágoston Péter u. 31-35.
Alapító és fenntartó szerv neve és székhelye:	Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat 1163 Budapest, Havashalom u. 43.
A köznevelési intézmény irányító szerve:	Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete. Jogkörét a Polgármesteri Hivatal útján gyakorolja.
A köznevelési intézmény működési köre:	Budapest Főváros XVI. kerület közigazgatási területe.
Jogállása:	Önálló jogi személy
Az intézménybe felvehető maximális gyermeklétszám, csoportszám:	336 fő (12 gyermek csoport)
Gazdálkodási besorolása:	Önállóan működő költségvetési szerv. Az intézmény pénzügyi, gazdálkodási és számviteli feladatait az alapító szerv által jóváhagyott együttműködési megállapodás alapján a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat Gazdasági Működtető Ellátó Szervezete, mint önállóan működő és gazdálkodó közintézmény látja el.
A köznevelési intézmény törzskönyvi azonosítószáma:	681580
A költségvetési szerv jogszabályokban meghatározott közfeladata:	Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.
Szakágazat besorolás:	851020 Óvodai nevelés
A költségvetési szerv alaptevékenysége kormányzati funkció szerinti bontásban	091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai. 091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai. 091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai. 096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben. 096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben.
Költségvetési szerv szakmai alaptevékenysége	Az intézmény a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja az Nkt. 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontja szerint: a kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, többfogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését.

4. A Napsugár Óvoda Pedagógiai Programjának rendszerábrája

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

„Milyen embert is akarunk formálni?”

A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős, jó ítéletű, értelmes, tette kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren, akik megértik a dolgok összefüggését, akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek, amely csak a közösségen, méltányosságon és jóakaraton épülhet.”

(Szent-Györgyi Albert)

1. Gyermekképünk

- 1.1.** Az Alapprogram szemléletét követve nevelési gyakorlatunk az emberi személyiség egyediségéből indul ki, amely biológiai, szellemi és erkölcsi értelemben megismételhetetlen, ugyanakkor társas kapcsolatokban kiteljesedő szociális lény.
- 1.2.** A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését a genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei, valamint a spontán és tudatos környezeti – nevelői – hatások együttesen befolyásolják. Ennek eredményeként a gyermek testi-lelki szükségletei életkoronként és egyénenként eltérő módon jelennek meg.
- 1.3.** A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.
- 1.4.** Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek.
- 1.5.** Intézményünkben nincs helye semmilyen előítélet megjelenésének vagy érvényesülésének..
- 1.6.** Az óvodába lépéstől kezdve egyéniségük tiszteletben tartásával neveljük a gyermekeket, kiemelt figyelmet fordítva a speciális fejlesztést igénylő gyermekek támogatására.

2. Óvodaképünk

- 2.1.** Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- 2.2.** Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

2.3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

2.4. Az óvodai nevelésünk alapelvei:

- a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
  - mindennek alapja a gyermeket megillető jog, az egyenlő hozzáférés biztosításának elve;
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
  - a képességeket fejlesztő nevelést támogató szemlélete, a tanulás fogalmának ártértékelése;
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk;
  - a hátránycsökkentés, esélyteremtés, előítélet-mentesség szemlélete.

2.5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

2.6. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

2.7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Hisszük, hogy a nevelési folyamat alapja a pedagógiai felelősség, tudatosság és tervszerűség, melyet magas szintű hivatástudat, valamint a gyermek feltétel nélküli tisztelete és szeretete kísér.

3. Óvodánk jellemzése

A Napsugár Óvoda Budapest XVI. kerület Kertvárosában, négy óvodaépületben, részben családi házas, részben lakóparki, és lakótelepi, kedvező természeti és infrastrukturális környezetben működik:

A Napsugár Óvoda Cziráki utcai székhely óvodában 3 csoportban;

A „Lándzsa” telephelyen 3 csoportban;

A „Vadvirág 1.” telephelyen Borotvás u. 3 csoportban;

A „Vadvirág 2.” telephelyen Ágoston u. 3 csoportban várjuk a gyermekeket.

Valamennyi óvodánk nagy udvarral, füves résszel, fákkal, növényekkel körülvett, a szabványoknak megfelelő mozgásfejlesztő eszközökkel, udvari játékokkal felszerelt.

Az udvarok jól szolgálják a gyermekek mozgásigényének kielégítését, egészségük megőrzését. Óvodapedagógusaink a gyermekcsoportokkal ezeket a lehetőségeket használják ki. **Három intézményünk rendelkezik torna-, és fejlesztőszobával.** A Lándzsa utcai tagintézményből a gyerekek a heti irányított mozgásfejlesztése - együttműködési megállapodás keretében - a Cseperedő Bölcsőde korszerű tornaszobájában valósul meg.

Az udvarokon kiskert található, melyben a gyerekek segítséggel gyakorolhatják a kerti munkák végzését, és megfigyelést végezhetnek a növények fejlődéséhez szükséges feltételekről, láthatják a fejlődés folyamatát. Nagy gondot fordítunk a közvetlen környezetünk szépítésére, rendezettségének és gondozottságának megőrzésére.

Célkitűzésünk, hogy már óvodás korban megalapozzuk a környezet, a természet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokásokat, a szülőföld szeretetét.

Kiemelt jelentőségűnek tartjuk a fenntarthatóság pedagógiáját. A kitüntető Örökös Zöld Óvoda címnek megfelelő napi tevékenységek beépítésével és a zöld jeles napok élményszerű ismereteivel alakítjuk a gyerekek környezetvédelmi szemléletét.

Az óvodák belső helyiségei világosak, természetes anyagú, célszerű tárgyakkal felszereltek, a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják. A csoportszobák és öltözők bútorai esztétikusak, több csoportban galéria is növeli a játékteret. A nevelési célok megvalósításához elegendő játékszer, fejlesztő-, infokommunikációs technológiai eszköz áll a gyermekek és az óvodapedagógusok rendelkezésére.

Az óvodapedagógusok szoros érzelmi kapcsolatban, szeretetben nevelik a rájuk bízott gyermekeket, az egyéni képességeik és fejlődési ütemük figyelembevételével fejlesztik képességeiket.

Az érzelmi biztonságot adó, empátikus nevelői attitűdnek köszönhetően a gyermekek szívesen járnak óvodáinkba. Az együttnevelés a szülőkkel mindannyiunk számára fontos, ezért a hagyományos kapcsolattartási formákon túl - szülői értekezletek, fogadóórák - szülői fórumot és egyéb közös programokat szervezünk. A közvetlen beszélgetések, a közös élmények, a példaadás és megértés nagyban hozzájárul szülők bizalmának elnyeréséhez és az eredményes neveléshez. Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt.

Nevelőtestületünk elkötelezett a Napsugár Pedagógiai Program minőségi megvalósításában, a pedagógiai innovációk folytatásában. Közszolgálatunkat a törvényesség, a szakmaiság és a gyermekek mindenekfelett álló érdekének érvényesítése határozza meg.

A Napsugár Pedagógiai Program az intézmény életének alapidokumentuma.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. Az óvodai nevelés célja

A Napsugár Óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig működő nevelőintézmény, amely a gyermek fokozatos felkészítését biztosítja az iskolai nevelés-oktatásra, különös tekintettel az utolsó évre (Nkt. 8. § (1)).

Az óvodai nevelés célja és feladata a gyermek személyiségének harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése a kötelező óvodai nevelés időszakában.

2. Az óvodai nevelés és az óvodapedagógus általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi, és lelki, értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- Az egészséges életmód alakítása.
- Érzelmi, az erkölcsi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés.
- Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- életvezetési készségek fejlesztése, melyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, melyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Cél:

- a gyermek gondozása, testi-lelki szükségleteinek kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, napi mozgásigényének kielégítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése, prevenciója;
- az egészséges életvitelhez szükséges szokás és szabályrendszer alakítása, belső igényre fejlesztése, viselkedési zavarok prevenciója;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezetvédelmi-, megóvási szokások kialakítása;
- megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve, átfogó prevenciós programokban részvétel;
- testi és lelki- pszichés fejlődés elősegítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egyéni sajátosságok figyelembevétele.
- A szükséges dokumentációk vezetése, orvosi bizonylatok beszerzése pl. ételallergia.
- Megkülönböztetett figyelem biztosítása az ételallergiás gyermekek ellátásában.
- Megkülönböztetett figyelem biztosítása a diabétessel élő gyermekek ellátásában.
- Kiemelt figyelem az anafilaxiás rizikójú allergiával élő gyermekek ellátásában.
- Az egyes feladatok végzése közben egyéni segítségnyújtás és pozitív megerősítés.
- Szeretetteljes, nyugodt légkör kialakítása, és elegendő idő biztosítása.
- Modellnyújtás az egészséges életmód szokásainak kialakításának folyamatában.
- A szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
- A szülők figyelmének felhívása, együttműködés az egészséges életmód alábbi szokásainak fontosságára.
- A családi és óvodai szokások összehangolása.
- A környezettudatos magatartás megalapozása, aktív részvétel a Zöld Óvoda programjaiban.

Gondozás:

- A gyermek komfortérzetének kielégítése, alakítása.
- **Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van.** Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Testápolás:

- A rendszeres tisztálkodás iránti igény kialakítása.
- Az egyes műveletek (fésülködés, zsebkeendőhasználat, mosakodás, fogmosás, wc használat) helyes technikájának elsajátíttatása, gyakoroltatása.

Öltözködés:

- Az öltözés helyes szokásainak kialakítása (sorrend, ruha összehajtása, ruha elrakása).
- A cipőkötés, a ruha ki- és begombolás technikájának elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- Az öltözők rendezettsége iránti igény kialakítása.

Étkezés:

- A kulturált étkezés szokásainak kialakítása (szalvéta használat, az asztal esztétikus rendjének megtartása, halk beszéd).
- Az eszközök fogásával, célszerű mozgásával járó feladatok elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- Egészséges táplálkozás biztosítása, az ételallergiás gyermekek integrált nevelése.
- Az ételallergiás gyermekek szüleivel közös gondoskodás arról, hogy mindig legyen a tálalószekrényben olyan kiegészítő, nassolni való, amiből a gyermek akkor fogyaszthat, mikor a többi gyermek is nassol.
- Az ételszállító cég gondoskodik a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetett zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentéséről, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának megfelelő biztosításáról

Pihenés:

- Az életkornak megfelelő napi ritmus megtartásával az egészséges testi - lelki fejlődés biztosítása.
- Az egyéni alvásszükséglet figyelembevétele mellett napi altató mese biztosítja a gyermekek nyugodt pihenését.

A mozgás fejlődésének elősegítése (lásd: IV.5.):

- A rendszeres testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.
- Napi levegőzés biztosítása, jó időben (tavasz, nyár, ősz) délután is.
- Időjárástól függően lehetőség szerint minél több szabadtéri tevékenység és játék szervezése.

Lelki egészségfejlesztés:

- A kiegyensúlyozott pszichés fejlődés elősegítése, viselkedési zavarok enyhítése.
- A környezethez történő alkalmazkodás támogatása.
- A mozgásnak prevenciós szerepe van a testi-lelki egészség megőrzésében, megóvásában.
- Kapcsolattartás az óvoda pszichológusával, gyógypedagógusával és a Család-, és gyermekjóléti Központ óvodai szociális munkatársával, a szűrővizsgálatok figyelemmel kísérése.

Egészségvédelem:

- A balesetek megelőzése céljából a személyi és tárgyi feltételek ellenőrzése, a hibaforrások megszüntetése.
- A gyermekek nevelése önmaguk és társaik testi épségének megóvására és védelmére.
- Kapcsolattartás az óvoda orvosával, védőnőjével, fogorvosával, pszichológusával, a szűrővizsgálatok figyelemmel kísérése.
- Az egészségvédelem mindennapos tevékenységeivel a helyes szokások és magatartás alakítása (táplálkozás, mozgás, kiegyensúlyozott légkör, biztonság, szeretet, tevékeny óvodai élet).

Betegségmegelőzés:

- Ritkán előforduló betegségek feltárása, megelőzése figyelemmel kísérése (krupp, allergia, stb.).
- Kapcsolattartás az óvoda orvosával, védőnőjével, fogorvosával, pszichológusával, a szűrővizsgálatok figyelemmel kísérése.

- A környezethez történő alkalmazkodás támogatása.
- A gyermekek nevelése önmaguk és társaik testi épségének megóvására és védelmére.

A gyermek mulasztásával kapcsolatos szabályok:

- A beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja a nevelési-oktatási intézményt.
- Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek beteg, gondoskodik a többi gyermektől való elkülönítéséről, és a lehető legrövidebb időn belül értesíti a gyermek szüleit. Az orvosi igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.

Az egészséges életmód megalapozása során nagyban támaszkodunk a pedagógiai munkát segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák munkájára.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ❖ A gyermekek önállóan, felszólítás nélkül, igényeik szerint végzik testápolási feladataikat, beleértve a mosakodást, törölközést és a WC használatát.
- ❖ Szükség szerint használnak körömkéft.
- ❖ Önállóan fel- és letűrik ruhájuk ujját, valamint begombolják és kigombolják ruházatukat.
- ❖ Hajukat rendben tartják.
- ❖ A fogmosást önállóan végzik, eszközeiket rendben tartják és használatukra igényesen ügyelnek.
- ❖ A zsebkendőt helyes technikával, szükség szerint használják.
- ❖ Étkezés közben kulturáltan az illemszabályoknak megfelelően viselkednek.
- ❖ Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- ❖ Az étkezéshez használt eszközöket helyesen használják.
- ❖ A tálból önállóan szednek, megítélik az elfogyasztani kívánt étel mennyiségét, a kancsóból önállóan öntenek.
- ❖ Önállóan, megfelelő sorrendben öltözködnek, holmijukat, ágyneműjüket összehajtják, a cipőfűzőt meg kötik.
- ❖ Ha fáznak, vagy melegük van, képesek segíteni magukon, pl. vizes holmijukat kiterítik száradni.
- ❖ Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- ❖ Az ajtókat nyitják, csukják csendesen.
- ❖ A használati tárgyakkal körültekintően, rendeltetésszerűen bánnak.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

2.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés:

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért egyszerre kell segítenünk a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret kell engednünk önkifejező és önértékesítő törekvéseinek is. Folyamatosan segítjük a társas kapcsolatok alakulását, a szocializációt gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt viszonylatban. Neveljük a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Elengedhetetlen feltétel az érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör.

Mindezt szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Cél:

- A gyermek nyitottságára és aktivitására építve hozzásegítjük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A családi nevelést kiegészítve segítjük a gyermek szocializációjának fejlődését, az együttéléshez szükséges alapvető erkölcsi normák és tulajdonságok kialakulását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Érzelmi biztonságot nyújtó környezetben a gyermek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése, mivel a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása.
- A gyermekek életkorának megfelelő szokás-, szabályrendszer kialakítása.
- Ismétlődő közös, örömteli tevékenységek szervezése, amely nevelésünk hagyományrendszerébe épül és mélyíti az összetartozás élményét. Az óvoda hagyományait beépíti a csoport mindennapi életébe.
- A saját csoportjára jellemző hagyományokat alakít ki (pl.: a születés-, és névnapok megünneplése, stb.)
- Az ünnepek kiemelése a csoport mindennapi életéből:
- Változatos tevékenységekkel biztosítja az érzelmi ráhangolódást és levezetést.
- Az ünnep hangulatához illő öltözködés viselése a felnőttek és gyermekek részéről egyaránt.
- Az óvoda, a csoportszoba díszítése tükrözze a gyermekek számára az ünnep fontosságát.

- A gyermekközösségbe való beilleszkedés, szocializáció segítése egyéni bánásmóddal, és az egyéni kapcsolatok szélesítésével.
- Különös gondot fordítunk az újonnan érkező gyermekek befogadására is.
  - Lehetőséget biztosítunk a fokozatos és anyás befogadásra.
  - A gyermekek megismerése érdekében személyes és írásbeli tájékoztatást kér a szülőktől a gyermek addigi fejlődéséről.
  - Az első napokban a csoport mindkét óvodapedagógusje és a pedagógiai asszisztens egész nap jelen van a csoportban.
  - Az év közben érkező gyermekeket megismerteti a csoportban kialakult szokás, és szabályrendszerrel.
- Konfliktushelyzetek egymás közötti igazságos elrendezésének bemutatása megtanítása.
- Alkalmak biztosítása az egymáshoz viszonyításhoz, amely szükséges a reális énkép kialakításához, az én határok megtapasztalásához.
- Az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be, amely példaként szolgál, s közvetíti azon erkölcsi tulajdonságokat, amelyek megkönnyítik az együtt élő gyermekek közt a különbözőség elfogadását.
- Beilleszkedési, magatartási, viselkedési zavarokkal küzdő gyermekek esetében olyan óvodapedagógusi modell állítása, amely az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség kialakulását segíti a gyermekben.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka, mellyel elérhető az optimális fejlettségi szint.

Az érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés és szocializációhoz kapcsolódó tárgyi feltételrendszer biztosítása:

- Apró ajándék készítése (az óvodába érkezés a gyermek egyik személyes ünnepe)
- Fénykép, csoportnévsor
- Nagy nyomtatott betűs gyermek nevek, jelek
- Iratgyűjtős dosszié, névvel, jellel ellátva
- Igény szerint mesepárnák
- Ceremóniákhoz szükséges eszközök
- Csoportszimbólumok megjelenítése csoportszoba ajtón, faliújságon
- Csoportszoba neve, dolgozó felnőttek nevének feltüntetése
- Személyes tárgyak, „kincses kosár”, „fiók” „kincses láda”
- Mosdóban jellel ellátott fogmosó pohár, fésű, fogkefe, törülköző tartó
- Életkorhoz igazodó csoportszobai felszerelések: bútorok, nyitott polcok, játékeszközök, önkifejezéshez kapcsolódó eszközök.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Jól érzik magukat a közösségben, igényükké válik a csoportban kialakult szokásrend alkalmazása.
- ❖ A közös tevékenységekben aktívak, kooperálnak, megfelelő magatartást tanúsítanak.
- ❖ Érdeklődnek egymás iránt, együtt éreznek társaikkal, hiányzó társaikat számon tartják.
- ❖ Baráti kapcsolataik színesednek. Bízhatnak társaikban és önmagukban.
- ❖ Észreveszik, ha valaki segítségre szorul, felajánlják segítségüket.
- ❖ Feladattudatuk kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.
- ❖ Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ❖ Késleltetni tudják szükségleteik kielégítését, egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.
- ❖ Elfogadják és teljesítik az óvodapedagógus kéréseit, útmutatásait, együttműködnek társaikkal, a felnőttekkel, viszonyukat pozitív attitűd jellemzi.
- ❖ Képesek a különbözőség elfogadására.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

2.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.3.1. Anyanyelvi nevelés

Anyanyelvünk sokrétű, árnyalt jelrendszer, amelyet a gyermekek sokféle tevékenység közben, felnőttekhez és társaikhoz való viszonyainak fejlődése során sajátítanak el.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása beszélő környezettel helyes minta és szabályközvetítéssel az óvodai nevelés egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges nagy figyelmet fordítani, mivel a gondolkodás és beszéd fejlődése szoros összefüggést mutat az óvodáskorban.

Az óvodába kerülő gyerekek beszédfejlődése között nagy, egyéni eltérések lehetnek.

- A 3 éves gyerekek beszéde az élményekhez, szituációkhoz kötött. Ezért a beszéd tartalmát az érti meg, aki a gyermekkel együtt részt vett a szituációban. Az ilyen megnyilvánulásokat szituatív beszédnek nevezzük. A 3 évesek mondatai igékből, főnevekből és indulatszavakból épülnek fel.
- A 4. életévben mennyiségi és minőségi fejlődés tapasztalható a nyelv valamennyi szintjén. A szókincs jelentős mértékű fejlődést mutat. Beszédükben az igék használatának túlsúlya figyelhető meg. A névutókat sajátítják el utoljára, ezek megjelenése erre a szakaszra jellemző.

- Az 5. életévben beszédük összefüggőbb lesz. A ragokat, képzőket, jeleket is biztonságosan használják. Mondataikat melléknévvel és a számnevekkel bővítik. Ebben az életkorban erőteljes szókincsnövekedést tapasztalunk.
- 6-7 éves gyerekek folyamatosan beszélnek, tisztán ejtik a magánhangzókat, mássalhangzókat. Megjelenik a kontextusos beszéd, amikor az illető akkor is érti a beszédet, ha annak nem volt résztvevője. A kontextusos beszéd kialakulásában nagy szerepet játszik az emlékezet, képzelet fejlődése, az empátiás készség, illetve a gondolkodás fejlődése. A szókincs rohamosan fejlődik. Mondatszerkesztésük egyre változatosabb, minden szófajt használnak.

Cél:

- A gyermekek beszédének fejlesztése a mindennapi tevékenységek során, a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő egyéni tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve.
- A gyermekek legyenek képesek változatos tevékenységek közben az árnyalt kifejezések használatára, gondolataik, érzéseik, tapasztalataik verbális megfogalmazására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek teremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt.
- Teremtse lehetőséget a monologikus beszédre, ennek fejlesztésére, bővítse szókincsüket, gazdagítsa metakommunikációs ismereteiket (pl. gesztusok, arckifejezések, testtartások...).
- Differenciáltan foglalkozzon a fejlesztendő és a kiemelkedően fejlett gyermekekkel.
- Mondanivalója a gyermek számára hiteles és elfogadható legyen.
- Szép beszédpéldával, jó artikulációval, választékosan beszélő környezet biztosításával pozitívan befolyásolja a gyermek, nyelvi fejlődését (modell).
- A tevékenységek és a megfigyelések során észlelt ok-okozati viszonyokat egyértelműen fogalmazza meg a gyermekek számára.
- Alakítson ki a logopédussal jó együttműködést, melynek során az érdekeltek pontosan ismerik saját és egymástól jól elkülöníthető, de azonos cél érdekében folyó feladataikat, munkamódszereiket.
- Az anyanyelvi játékok számára külön időt biztosítson, alkalmazkodva a gyermekek életkori sajátosságához építse be a mindennapi életbe.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek szívesen és örömmel mesélnek, beszélnek élményeikről, vágyaikról, az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- ❖ Kiejtésük tiszta, beszédük érthető.
- ❖ Párbeszédes helyzetben, egész mondatokban beszélnek.
- ❖ Verbális megnyilvánulásait gesztus, megfelelő mimika-használata kíséri.
- ❖ Gazdag tartalommal tudnak megnyilatkozni a megélt élményeikről.
- ❖ Fel kell tudniuk ismerni a beszédhangok egymás utáni sorrendjét.
- ❖ Szavakat, rövid mondatokat képesek szótagolni.

- ❖ Összetett mondatokat alkalmaznak.
- ❖ Konfliktushelyzetben társaikkal egyezkednek, udvariassági formák betartásával kommunikálnak.

2.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Cél:

- A gyermek cselekvő aktivitásának, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása.
- A tevékenységekben megvalósuló folyamatos tanulás biztosítása, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenységként, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az értelmi nevelés feladatai:

- A gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Fontos feladatunk a gyermekek készségének és képességének kialakítása, melyek révén érzelmileg motivált cselekvő-szemléletes gondolkodási szintjéről a gyermek eljut a nyelvi-fogalmi gondolkodás szintjére.

1. Cselekvő- szemléletes gondolkodás

- a gyermek érzékszervi- mozgásos problémahelyzeteket ismer fel,
- problémahelyzet értelmezését segíti: vizuális összetevők, beszéd, érzelmi töltés, a problémamegoldás motivációja,
- gondolkodása cselekvésbe ágyazott,
- a magyarázatot össze kell kapcsolni a cselekedtetéssel és a tárgy szemlélésével.

2. Szemléletes- képszerű gondolkodás

- a gyermek a problémahelyzetet szemlélet útján tudja megoldani,
- megoldási műveleteket a fejében végzi el, de szemléleti alapra szüksége van,
- gondolkodási tevékenységét a cselekvést megelőző szakaszban végzi el,
- gondolkodás- beszéd kapcsolata megjelenik, a feladatvégzést szóban el tudja mondani.

3. Nyelvi- fogalmi gondolkodás

- erősödik a szó és jelentése közti kapcsolat,
- képzelet segítségével oldja meg a problémákat (el is mondja),

- emlékképeket képes felidézni, emlékezet és képzelet kapcsolódik, a problémamegoldásban kialakul a logika (elemi gondolkodási műveletek jelennek meg),
- előre elgondolja a megoldást,
- megtervezi a célhoz vezető utat (a keresés, próbálkozás egy része képzeletben zajlik le) a belső szemléleti kép segítségével, gondolkodással oldja meg a feladatot.

Óvodáskorban mind a három szint megtalálható, hogy a gyermek melyiket használja az a feladat nehézségétől, ismerőségétől függ.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kiindulópontnak tekinti a természeti és társadalmi környezetből szerzett gyermeki tapasztalatokat.
- Tekintettel van a különböző otthoni környezetből érkező gyermekekre, a családban kialakult kulturális, világnézeti, etnikai hagyományokra, elősegíti ezek spontán gyermeki megnyilvánulásait.
- Biztosítja a gyermek cselekvő aktivitását, sokoldalú érzékelését.
- Biztosítja az élmények, tapasztalatok nyújtását, a tevékenységek feltételrendszerét.
- Tudatosan fejleszti a gyermek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés, figyelem, megfigyelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, probléma megoldás.
- Az egyéni lemaradásokat tudatosan korrigálja az egyéni fejlesztések során.
- Figyelemmel kíséri a kiemelkedő képességű gyermekeket és biztosítja számukra tehetségük kibontakozását.
- Tudatosan alkalmazza az egyéni bánásmód elvét, a pozitív megerősítést.
- A kötött és kötetlen foglalkozások során figyelembe veszi a játékoság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés alapelvét.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Észlelésük egyre pontosabb, valóságghűbb.
- ❖ Képesek figyelemösszpontosításra (10-25 perc).
- ❖ Képzeleti működésük a valósághoz közelít, ill. kettős tudatuk kialakult.
- ❖ Emlékezetüket a reprodukivitás jellemzi.
- ❖ A cselekvő-szemléletes gondolkodástól eljutnak az alakuló nyelvi-fogalmi gondolkodásig.

2.4. Környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonyuk alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulják azok védelmét, az értékek megőrzését.

Célok és tevékenységek, programok leírását lásd a 26, 50-60. oldalon.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Az óvodai élet feltételrendszere

1.1. Személyi feltételek:

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Intézményünknek 52 fő alkalmazottja van.

	Óvodapedagógus			Ped. munkát közv. segítő			Egyéb	
	óvodapedagógus	óvodapszichológus	gyógypedagógus	intézményitktár	dajka	pedagógiai asszisztens	konyhás	technikai
Összes státusz 2025. aug. 1. napjától: 52 fő	24+1	1	1	1	12	5	4	3

1.2. Tárgyi feltételek:

Az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. A nevelési célok megvalósításához elegendő játékszer, fejlesztő-, és audiovizuális eszköz áll a gyermekek és az óvodapedagógusok rendelkezésére. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon, és a biztonságukra figyelemmel kerültek elhelyezésre. Folyamatos az elhasználódott eszközök, felszerelések évenkénti pótlása. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése olyan módon került kialakításra, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal veszi körül. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint részt vehetnek.

A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el.

Az óvoda egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremt lehetőséget a szülők fogadására.

2. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanköteles korú, de óvodai nevelésben részesülő gyermekeket a tanköteles kort megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

2.1. Óvodai, illetve csoportok ünnepei, hagyományai

Cél:

- Az ünnepre, hagyományokra hangoló örömteli közös készülődés (esetenként szülőkkel együtt).
- A gyermekek erkölcsi, érzelmi és közösségi nevelése.

Óvodapedagógus feladatai:

- Közös előkészületek az ünnepre (díszítés, rendezés, közös alkotások).
- Irodalmi és zenei élmények biztosítása a hangulat fokozására.
- A gyermekek erkölcsi, érzelmi és közösségi nevelése.
- Az óvodai hagyományok, jeles napok, ünnepek méltó lebonyolítása.

Az óvodai hagyományok, jeles napok, ünnepek valamennyi telephelyünkön, méltó módon megtartásra kerülnek.

A különböző ünnepek tartalmának elemei telephelyenként eltérhetnek. Mindig a nevelőtestület által kialakított helyi szokások szerint zajlik, ami sokszínűvé, élményszerűvé teszi a gyermekek, a családok és a testület óvodai életét.

	tevékenység	Fejlesztési cél
Gyermekek ünnepei	Születés-, névnap Anyák napja Évzáró Gyermeeknap	Óvoda-család jó kapcsolatának erősítése Érzelmi nevelés Erkölcsi nevelés
Hagyományok, népszokások	Márton nap Mikulás Advent Karácsony Medve nap Farsang Húsvét	Népszokások felelevenítés Múlt értékeinek átörökítése Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés
Környezeti nevelés ünnepei	Autómentes világnap (szept. 22.) Állatok világnapja (okt. 5.) Víz világnapja (márc. 22.) Föld napja (ápr. 22.) Madarak és fák napja (máj 10.)	Környezettudatos szemléletmód kialakítása Állat- madárvédelem A növényi élet keletkezésének megfigyelése, növekedés-gondozás Az élet körforgásának nyomon követése, munka jellegű tevékenységekkel
ZÖLD ÓVODA	Családi programok Nyílt napok Sportrendezvények Szelektív hulladékgyűjtés	Környezetünk védelme, természetvédelem megalapozása Érzelmi nevelés, szülők bevonásával óvoda-család kapcsolatának erősítése
Társadalmi ünnepek	Márc. 15. Nemzeti összetartozás napja (jún. 4.)	Érzelmi nevelés Erkölcsi nevelés Hazafiságra, hazaszeretetre nevelés
Óvoda életéhez kapcsolódó események	Nyílt napok Sportrendezvények Múzeumlátogatások Könyvtárlátogatás	Család-óvoda partnerségének erősítése Család óvoda együttműködésének szorosabbá tétele,

	Családi programok Óvodaváráó családi nap Szelektív hulladékgyűjtés	egészségvédelem, prevenció, Mozgás aktivitás megalapozása Értelmi nevelés és fejlesztés
--	--	---

Specialitások:

Nevelési időben szervezett, képességfejlesztő csoportos és csoportközi tevékenységek	Nevelési időn túl szervezett, külsős, térítésmentes tevékenység, 16 óra után
Óvodapedagógusok által, térítésmentesen szervezett képességfejlesztő, tehetséggondozó tevékenységek 5 éves kor felett.	Külső oktató által, térítésmentesen szülői igény alapján szervezett tevékenység: - fakultatív hittan/hitélettel történő ismerkedés

2.2. Óvodánk csoportszerkezete:

Nevelőtestületünk alkalmazkodik a beiratkozó gyermekek életkori összetételéhez és a partnerek igényeihez. Ennek megfelelően alakítunk ki lehetőség szerint homogén és kisebb számban heterogén életkorú csoportokat. Az óvodapedagógusok csoportbeosztásánál a felmenő rendszer érvényesül. Figyelembe vesszük azt a tényt, hogy a gyermekek szociális kapcsolata, kötődése - lehetőség szerint - igényli ugyanazt a két óvodapedagógust és dajkát, illetve pedagógiai asszisztenst.

Szülői kérésre, pedagógiai megfontolás alapján, indokolt esetben, a gyermek érdekeit előtérbe helyezve biztosítjuk az átjárhatóságot a csoportok és az épületek között.

A gyermekcsoportok megnevezései épületenként: mesékből, gyermekdalokból jól ismert nevekkkel és sorszámokkal jelölve.

Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda Cziráki u székhely.:

Színek alapján jelölt: Piros csoport, Kék csoport, Zöld csoport

Mesékből, gyermekdalokból jól ismert állatnevekkel jelölt: Süni, Katica, Piros pillangó csoport

„Lándzsa” telephely:

„Vadvirág 1.” telephely Borotvás u.: 1. Katica, 2. Pillangó, 3. Napocska

„Vadvirág 2.” telephely Ágoston u.: 1. Margaréta, 2. Kismackó, 3. Pipacska csoport

2.3. Szervezeti és időkeretek:

Az óvodai élet megszervezése

- A napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–40 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

- A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
- A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

Napirend:

A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A megfelelő, helyes életritmus kialakításánál nagy hangsúlyt kap a szokások alakítása, megalapozása valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. Ebben az életkorban ugyanis nagyon fontos az „alapozás”, a jó szokások kialakítása mintaadással, a megfelelő tevékenységek és időkeretek biztosításával.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az oviKRÉTA felületen vezetett csoportnaplókban gyermekcsoportonként kidolgozott napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében elmélyült tevékenykedésre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék.

Az érdeklődéssel, motivációval folytatott tevékenységhez nyugalom, kiegyensúlyozott légkör, értelmes fegyelem, kialakult szokásrendszer szükséges.

A nevelési év minden év szeptember 1. napján kezdődik és a következő év augusztus 31. napján ér véget.

A **szeptember 1 – június közepéig** terjedő időszak napirendjét a gyermek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, étkezések rendszeres időpontja) és társas szükségleteit szem előtt tartva alakítják ki a csoportban dolgozó óvodapedagógusok, az óvoda nyitva tartása alatt naponta 6⁰⁰ – 18⁰⁰ óra között.

Mivel a nevelési év nem zárul le június 20-án, a nyári időszakban **június 21 – augusztus 31-ig** is gondosan ügyelünk arra, hogy az a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, tevékenységekben gazdag időszak legyen. Ennek tartalmát a nyári időszak tervezésekor szintén az oviKRÉTA felületen vezetett csoportnaplóban rögzítik az óvodapedagógusok. (tanév rendje BM szabályzata alapján)

Hetirend:

Megtervezése és megszervezése csoportjuk életkora alapján az óvodapedagógusok feladata. Egy – egy **környezeti témakör köré, komplexen csoportosítva** dolgozzák fel az ismereteket a különböző foglalkozásokon, kezdeményezéseken. A választott módszerek és eszközök, tanulási formák alkalmazása során élhetnek módszertani szabadságukkal. Kivételt képez az irányított mozgásos tevékenység, sajátos céljai, feladatai, speciális eszköz-, és helyigénye miatt.

- A tanulás lehetséges formái az óvodában (Lásd: IV.8.)
  - utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
  - spontán játékos tapasztalatszerzés;
  - cselekvéses, játékos tanulás;
  - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;

- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

2.4. Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten tevékenykedni, ha közben pozitív megerősítést, sok buzdítást, dicséretet, kapnak. Ezért az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy mindegyik gyermek mindennap kapjon valamilyen cselekvéséhez személyre szabott, önmagához viszonyított konkrét, pozitív megerősítést.

A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi. Az óvodapedagógus a tanulási szokásokat alakítsa úgy, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

A gyermekek jutalmazásának, fegyelmezésének elvei és formái (lásd: Házi rend)

- Az **egyéni jutalmazás tartalma és formája** nagyon sokféle lehet: a dicséret különböző módjaival: a személyes jellegű szeretet kifejezésétől, a testi közelségtől, a dicséretet jelző pillantástól, a gesztustól, a mimikától a szóbeli megfogalmazásig. Az óvodapedagógusok egyéni, tárgyi jutalmazást lehetőleg nem alkalmaznak. Csoportos jutalmazás azonban előfordul, de akkor minden gyermeket érint.

Alkalmazandó dicséreti módszerek:

- verbális dicséret
  - buzdítás
  - metakommunikációs jelzés
  - ösztönzés
  - példamutatás
  - pozitív viselkedés megerősítése
  - jutalom feladatok adása
- A **fegyelmezés tartalmát és formáját** mindig nagyon körültekintően fontolja meg az óvodapedagógus. Nem szabad büntetni olyan eljárással, amely a gyerek testi-lelki fejlődését hátráltatja. Nem szabad a gyereket fenyegetni, megfélemlíteni. Fegyelmezést jelenthet a rosszalló tekintet, néha az adott tevékenységből való kiemelés, más tevékenységbe való áttérés.
  - Az óvodapedagógusaink ügyelnek arra, hogy a gyerek konkrét tettét, cselekedetét értékeljék, így kizárják a túlzott szubjektivitást és a sztereotip értékeléseket is. A gyermek teljesítményét a saját teljesítőképeségéhez viszonyítják, elősegítve jobb eredményeit.
  - Az értékelés hozzájárul a gyerek csoportban elfoglalt helyének, társai róla alkotott véleményének alakulásához. A pozitív értékelés megerősíti a helyes magatartást és elősegíti a helyes elvárások belsővé válását.

2.5. A gyermekek alkotásainak tulajdonjoga

A gyerekek óvodában készített alkotásainak tulajdonjoga az intézményt illeti meg, ez vonatkozik a pályázatokra készített alkotásokra és a nyereményekre is. Az óvodapedagógusok a kialakult csoport szokás szabályrendszere szerint albumba (dosszié) gyűjtik és adják haza a gyerekek alkotásait. Megtekintésre azt megelőzően faliújságra, vagy mini - galériára helyezik.

2.6. Dokumentáció

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített - nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

Az óvoda által használt nyomtatványok (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 88. §)

- a) a felvételi előjegyzési napló,
- b) a felvételi és mulasztási napló,
- c) az óvodai csoportnapló,
- d) a gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentumok,
- e) az óvodai törzskönyv,

Cél:

Átlátható, egységes dokumentálás, aminek alapján nyomon követhető a csoport és a gyermekek fejlettségi szintje.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek adatainak előírás szerű vezetése.
- A különböző pedagógiai folyamatok dokumentálása.
- A csoport, a gyermekek fejlődési folyamatát, feladatait tükröző dokumentáció elkészítése.
- A szülő folyamatos tájékoztatása az óvodás gyermek fejlődéséről, a tájékoztatás dokumentálása.

Az óvodapedagógusok által vezetett dokumentáció a miniszter által jóváhagyott rendszer alkalmazásával elektronikus úton előállított, az intézmény SZMSZ-ében meghatározott rend szerint, elektronikusan tárolt irat.

a) Felvételi és mulasztási napló

„A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál.” (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 90. § (1))

A felvételi és mulasztási naplót az óvodapedagógusok az oviKréta online felületén vezetik. A dokumentum kereteit az online felület rögzíti.

Az óvodapedagógus feladata:

- Pontos adatkezelés, a naprakész nyilvántartás vezetése.

b) Csoportnapló

„Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.” (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 91. § (1))

Az óvodai csoportnaplót óvodapedagógusok az oviKréta online felületén vezetik.

A csoportnapló kereteit az online felület rögzíti, tartalmát a Napsugár Pedagógiai Programhoz igazítják az óvodapedagógusok.

c) Az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentumok

Az óvoda a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásai alapján a gyermekek fejlődését folyamatosan dokumentálja. Az egyéni fejlettséget feltáró és elemző mérőlapok 3–7 éves korig biztosítják a gyermekek sokoldalú képességfejlődésének nyomon követését, a differenciált nevelés tervezését és a fejlesztési irányok meghatározását. A dokumentumok rögzítik a gyermek aktuális fejlettségi szintjét, fejlődési ütemét, valamint a szükséges intézkedéseket, javaslatokat – legalább félévente.

Az egyéni fejlődés nyomon követését az óvodapedagógusok az oviKréta online felületén vezetik.

A gyermeki fejlődés dokumentálásának kereteit az online felület rögzíti, tartalmát a Napsugár Pedagógiai Programhoz igazítják az óvodapedagógusok.

Cél:

- minden egyes gyerek személyiségének, egyéni fejlődésének rendszeres, folyamatos megfigyelése, nyomon követése azonos mérők alkalmazása mellett.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvodapedagógus az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti.
- Az óvodapedagógus a gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatja (személyesen és online formában), melyhez segítséget nyújt az **oviKréta online felületére történő szülői regisztráció, ahol a gyermekkel kapcsolatos feljegyzéseket, dokumentumokat az óvodapedagógus megosztja a szülőkkel.**
- Az óvoda a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét – szükség szerint - de legalább nevelési évenként kétszer a dokumentációban rögzíti.
- egységes mérőeszköz alkalmazása mellett a gyermek egyéni fejlettségi szintjének rögzítése az eljárásrend előírásai szerint.
- Felülvizsgálat elvégzése meghatározott idő szerint (táblázat).
- Új mérési technikák, megfigyelési módszerek megismerése, kipróbálása, esetleges beépítése a rendszerbe a gyermek minél jobb megismerése céljából.

2.7. Az egyéni fejlődés, fejlesztés és készsgmérés eljárásrendje a Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvodában

feladat	dokumentum	ideje	felelős	ellenőrzés
Családlátogatás (igény szerint)	A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció	óvodába járás kezdete, szükség esetén	óvodapedagógusok	Igazgató helyettesek
Anamnézis	oviKréta felület	óvodába járás kezdete,	óvodapedagógusok	Igazgató, Igazgató helyettesek
A befogadás tapasztalatai		óvodába járás 8. hete	óvodapedagógusok	Igazgató helyettesek
Befogadás értékelése	csoportnapló, A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció oviKréta felület	október vége	óvodapedagógusok	Igazgató, Igazgató helyettesek
A gyermek	A gyermek	1.mérés: szeptember	óvodapedagógusok	Igazgató,

fejlődési mutatói	fejlődését nyomon követő dokumentáció oviKréta felület	– október 2.mérés: április-május		Igazgató helyettesek
A gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, elért eredmény dokumentálása		folyamatos	óvodapedagógusok	Igazgató helyettesek
A gyermek fejlődését segítő megállapítások, elért eredmény dokumentálása	A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció oviKréta felület	1.mérés: szeptember – október 2.mérés: április-május	óvodapedagógusok	Igazgató, Igazgató helyettesek
Egyéni fejlesztési terv (SNI, BTM)	A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció oviKréta felület	szükség szerint ütemezésben (a szakértői vélemény alapján)	gyógypedagógus, utazó gyógypedagógusok	Igazgató, Igazgató helyettesek
Nevelés értékelése	csoportnapló oviKréta felület	január 31. május 31. augusztus 31.	óvodapedagógusok	Igazgató, Igazgató helyettesek
Készségek fejlettségének mérése	DIFER teszt	1. mérés: 5 éves korban 2. mérés: a 6. életév betöltésekor az ismételt mérés során csak azokat a feladatelemeket kell mérni, amelyek a korábbi mérésakor még nem működtek (vagyis a kérdőjeles feladatelemeket).	óvodapedagógusok	Igazgató, Igazgató helyettesek, munkaközösség vezetők

2.8. Az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapítása a Napsugár Óvodában

Az iskolakészültség állapotáról a csoportvezető óvodapedagógusok a gyermekek egyéni megfigyelései, és a DIFER mérések eredményei, valamint a gyermek rajzok fejlettsége és a gyermek egyéb megnyilvánulásai alapján alkotnak képet. Nem egyértelmű helyzetben a gyermekekkel elvégzik a bővített DIFER-t. Mindehhez kikérik az óvodában velük együttműködő **pszichológus és logopédus és gyógypedagógus** szakmai véleményét is.

A 2013-14. nevelési évtől óvodánkban egységes, diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszert alkalmazunk a gyermekek minél jobb megismerése céljából.

A DIFER egy mozaikszó, jelentése: diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszer.

Célja: A programcsomag kidolgozásának célja az volt, hogy olyan eszköz jöjjön létre, amely segíti az óvodai és iskolai készség- és képességfejlesztést.

A DIFER-ben szereplő tesztek diagnosztikus képet nyújtanak a készségek fejlettségéről, lefedik annak minden összetevőjét. A készségek fejlettségének diagnosztikus térképe megmutatja, hogy mely összetevőket sajátította már el a gyerek, és milyen fejlesztési teendők vannak még hátra.

A DIFER **hét elemi alapkészség** fejlettségét méri, illetve fejlesztését segíti. Mindegyikük a személyiségfejlődés, az iskolai tanulás szempontjából kritikus jelentőségű előfeltételnek tekinthető. Ezek a következők:

1. írásmozgás-koordináció
2. beszédhanghallás
3. relációszókincs
4. elemi számolási készség
5. tapasztalati következtetés
6. tapasztalati összefüggés-megértés
7. szocialitás

- **A készségek, mint a tanulás előfeltételei:**
- Az íráskészség elsajátításának előfeltétele, kritikus elemi készsége az írásmozgás-koordináció.
- Az olvasás- és írástanulás megkezdéséhez elengedhetetlen a beszédhanghallás.
- A nyelvi közölt információk vételének egyik meghatározó tényezője a relációszókincs fejlettsége.
- A matematika tanulása, az elemi számolási készség fejlettsége.
- A tudásszerzés, a tanulás, gondolkodás kritikus feltétele többek között a tapasztalati következtetésnek és a tapasztalati összefüggés-megértésnek a fejlettsége.
- Az eredményes iskolai beilleszkedés, tanulás további döntő feltétele a társas kapcsolatok kezelésének fejlettsége (kortársakkal, felnőttekkel), az ún. szocialitás.

Az egyes szintek jelentése: a lehetséges eredmények 5 csoportba sorolhatók:

1. előkészítő szint
2. kezdő szint
3. haladó szint
4. befejező szint
5. optimális szint

A kezdő és haladó szintű teljesítménynél a készségek kialakulóban vannak, ezért intenzív elő/ felkészítésben vesznek részt fejlődésük megerősítésére.

A befejező és optimális szintet elért gyermekek készségei megfelelőek az iskolakezdéshez, gyógypedagógiai megsegítést nem igényelnek.

A mérés ismétlődésének időpontjai:

Óvodánkban az 1. mérést az 5 éves kor betöltésekor, a 2. mérést a 6 éves kor betöltésekor végezzük el.

Sikerkritérium:

- az óvodai nevelőmunka eredményeként a különböző szociokulturális háttérrel és különböző fejlettséggel rendelkező gyerekek befogadása, együttműködése valósul meg egyéni, differenciált, képességszintre épülő fejlesztése mellett (megfigyelés, mérés, nyomonkövetés).

2.9. Tankötelezettség

A tankötelezettség beálltához két együttesen meglévő feltételre van szükség:

- **az iskolába lépéshez szükséges fejlettség,**
- **és a meghatározott életkor.**

Nkt. 45. § szerint:

(2) A gyermek abban a naptári évben válik tankötelessé, amelynek augusztus 31. napjáig betölti hatodik életévét. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez (Oktatási Hivatal). Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap.

A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

(2a) Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

Az iskolai alkalmasság megítéléséről intézményünk szakvéleményt nem állít ki, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet vonatkozó előírásai alapján.

3. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda a társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban van különböző csoportokkal, szervezetekkel, intézményekkel.

Legfontosabb és legszorosabb kapcsolata az óvodába járó gyermekek szüleivel, családjával van.

3.1. A család és óvoda kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőtt és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot. **Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.**

Cél:

A család és óvoda nevelő és személyiségfejlesztő hatásának összehangolása.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a szülők és óvodapedagógusok részéről egyaránt, a szülő rendszeres tájékoztatása.

Együttműködésünk alapelvei:

- Az egyenrangú nevelőtársi viszony.
- Kölcsönös alkalmazkodás, előítéletektől mentes közeledés egymáshoz.
- A családi és óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása.
- Segítség és támasznyújtás a szülőnek gyermeke fejlesztéséhez.

Családlátogatások: indokolt esetben, illetve szülői kérésre végezzük.

Cél: Az óvodapedagógus ismerje meg a gyermeket közvetlen környezetében, mérje fel helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól.

A gyermek érdekében **szükség szerint a gyermekvédelmi felelőssel** együtt végzik ezt. Az első családlátogatást indokolt esetben már kiscsoportban meg kell szervezni, később többször is, ha ez indokolt a gyermek fejlődése szempontjából. A tapasztalatokat a személyiségdossierben rögzítjük. Családlátogatásra a szülővel történő előzetes egyeztetés után kerülhet sor.

Befogadás:

Cél: A gyermek beilleszkedésének segítése.

Befogadásra azért van szükség, mert minden esetben számára ismeretlen új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik. Különbség van a családból, bölcsődeből, vagy más közösségből érkező gyermekek beilleszkedési ütemében. A befogadás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával.

Formái:

- A nevelési év megkezdése előtti 2 napban ismerkedés az óvodával, illetve a **gyermek** Anyával/szülővel való tevékenységeinek lehetősége együtt az Óvodapedagógusokkal és a Pedagógiai munkát segítőkkal.
- Fokozatos beszoktatás igény szerint a nevelési év első hetében.

A befogadás lehetőségeiről a szülőket tájékoztatjuk, és motiváljuk, hogy gyermekük érdekében éljenek ezzel a lehetőséggel.

Közös rendezvények, ünnepek

Cél: A család és az óvoda közötti jó kapcsolat kialakítása, elmélyítése, egymás szokásainak, értékrendjének mélyebb megismerése, közös szemléletünk formálása, nevelési elveink közelítése.

A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett tevékenységeket, életmód és jeles napokat, kulturális és sportprogramokat, és az ezekre való felkészülést.

Nyílt nap

Cél: Betekintés biztosítása a szülők számára a gyermek csoportjának napi életébe.

A szülők személyes élményeik alapján gyermekük új vonásait, tulajdonságait fedezhetik fel, képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről, egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is. Megtapasztalhatják az óvodapedagógus nevelői gyakorlatát, pedagógiai eljárásait, az alkalmazott módszereit és eszközeit. A nyílt nap idejéről legalább 1 héttel előbb a csoportos faliújságon és e-mailben tájékoztatjuk a szülőket.

Fogadóóra

Cél: A szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről

Megtartását célszerűnek tartjuk személyre szabottan, igény szerint, időpont egyeztetés után lebonyolítani. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekekkel, vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek. A fogadóórát a szülő és az óvodapedagógus egyaránt kezdeményezheti.

Szülői értekezlet:

Cél: A szülők tájékoztatása a csoport életéről, a várható óvodai eseményekről.

Évente legalább 3 alkalommal szervezzük a szülők számára.

Idejéről legalább 1 héttel előbb a csoportos faliújságon és óvodai e-mailben tájékoztatjuk a szülőket.

Internet kínálta lehetőségek kihasználása:

Honlapunk elérhetősége: www.napsugar.bp16.hu.

A honlapunkon megjelennek főbb adataink, az óvoda működését szabályozó dokumentumaink, az óvodai csoportokban dolgozó kollégák és a pedagógiai munkát segítő szakemberek, fényképek az óvodaépületekről.

Az óvodai e-mail levelező rendszeren keresztül tájékoztatást adunk a fő eseményekről, fontosabb dátumokról.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az együttműködés feltételeinek megteremtése.
- Az egyes családok értékrendjének megismerése.
- A szülők tájékoztatása a gyermeküket érintő kérdésekben.
- Nyílt nap szervezése az érdeklődő szülők számára.
- Évente három alkalommal szülői értekezletet tart a csoportot érintő aktuális kérdések megbeszélésére.
- Szükség szerint egyéni fogadóórák szervezése.
- Aktív, napi kapcsolat fenntartása a családokkal.
- Szükség szerinti családlátogatások végzése.
- A szülőket érintő időpontokról, eseményekről tájékoztatás nyújtása, arról feljegyzés készítése.
- A fogadóórákról és családlátogatásokról feljegyzés, a szülői értekezletekről jegyzőkönyv készítése.

Az igazgató feladata:

- Az újonnan felvett gyermekek szülei részére az óvoda Házi rendjének eljuttatása, folyamatos hozzáférés biztosítása az óvoda működési dokumentumaihoz: Napsugár Pedagógiai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Házi rend.

Sikerkritérium:

- A szülők megfelelő tájékozottsága a gyermekek fejlettségéről, az óvodai eseményekről.
- Egyenrangú nevelőtársi viszony kialakulása.
- Kölcsönös bizalmi kapcsolat kialakulása.
- A szülőknek szervezett programok 60 %-os látogatottsága.

3.2. Kapcsolattartás a fenntartóval

Cél:

A működés feltételeit biztosító, a szakmai munkát segítő jó kapcsolat megtartása.

Az igazgató feladatai:

- Az óvoda és a fenntartó közötti harmonikus, korrekt kapcsolat fenntartása, megfelelő munkakapcsolat működtetése.
- A valós érdeklődés, egymás tevékenységének kölcsönös megismerése, az eredményes kapcsolattartási formák kialakítása.

- Részvétel a szervezett szakmai, pedagógiai programokon.
- A fenntartó képviselőinek meghívása a közvetlen kapcsolattartásban segítő szakmai bemutatókra, előadásokra, értekezletekre, óvodai rendezvényekre.
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda fenntartója a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Sikerkritérium:

- Kölcsönös, jó munkakapcsolat kialakulása és fenntartása.

3.3. Kapcsolattartás egyéb nevelési-, oktatási-, szakszolgálati-, kulturális intézményekkel

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék, egyéb szociális intézmények), az óvodai élet **során** (pedagógiai szakszolgálat intézményei, **gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve** közművelődési intézmények) és az óvodai élet **után** (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Cél:

- A bölcsőde – óvoda, óvoda – iskola közötti zavartalan átmenet segítése.
- A nevelési feladatok sokoldalú megoldásának segítése.
- A speciális segítség igénybevétele a gyermek megfelelő fejlődése érdekében.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Ha szükséges, felveszi a kapcsolatot a bölcsődei gondozónővel.
- Lehetőséget biztosít az iskolák bemutatkozó programjainak megismerésére.
- Kapcsolatot tart az óvoda orvosával, fogorvosával, védőnőjével, logopédusával.
- Ha szükséges, felveszi a kapcsolatot a Szakszolgálat szakembereivel.
- Figyelemmel kíséri a kerületi közművelődési intézmények programjait, és lehetőség szerint látogatást szervez különböző rendezvényekre, az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Sikerkritérium:

- A kapcsolattartás formái folyamatosan és rugalmasan működnek.

3.4. Kapcsolattartás egyéb kulturális, közművelődési intézményekkel

Az óvoda kapcsolatot épített és kapcsolatot tart a környezetében működő közművelődési intézményekkel: Erzsébet-ligeti Színház, Corvin Művelődési Ház, Erzsébet-ligeti Uszoda, Sashalmi Piac, Fazekas Központ, Szabó Ervin Könyvtár.

Kiemelt kapcsolatot tartunk a Rákosmenti Mezei Őrszolgálattal, vezetésükkel rendszeresen látogatjuk a Naplás tavat és a Kertvárosi Tanyát.

Sikerkritérium:

- A gyermekek szívesen vesznek részt a szervezett programokon.
- A kapcsolattartás formái folyamatosan és rugalmasan működnek.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb fejlesztő tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb, mással nem helyettesíthető eszköze. A kisgyermek első, valódi játszótársa a családban, az óvodában is, a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus.

A játék – szabad képzetársításokra épülő, önálló játékfolyamat – a gyermek alapvető pszichés szükséglete, melynek napi rendszerességgel és tartósan kell érvényesülnie. A gyermek a külvilágból és belső élményeiből származó benyomásait játékában dolgozza fel, így a játék a személyiségfejlődés kiemelten fontos, komplex fejlesztő és erősítő eszköze. Az óvodai nevelés során prioritást kell élveznie a szabad játék túlsúlyának, melynek hangsúlyosan meg kell jelennie a napirendben, az időkeretek kialakításában és a tevékenységek játékos szervezésében.

Cél:

A gyermekek önkéntes, örömteli tevékenység során szerezzenek sokoldalú tapasztalatokat és ismereteket, melyek elősegítik harmonikus személyiségfejlődésüket.

A játékirányítás elvei:

- Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.
- A játék a gyermek önkéntes és elsődleges tevékenysége.
- A szabad játék fejlesztő hatásának érvényesítése.
- Egyéni bánásmód, differenciálás érvényesítése.
- Közösségi nevelés: az együttélési szokások, pozitív erkölcsi tulajdonságok kialakítása, erősítése.
- Megfelelő óvodapedagógusi irányításmód, szükség és igény szerinti együttjátás, tudatos jelenlét.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvodapedagógus feladata a játék feltételeinek megteremtésében:

- Nyugodt légkör.
- Idő.
- Megfelelő hely.

- Eszközök /hívó tárgyak/, anyagok.
- Élményszerzési lehetőségek biztosítása.
- Az óvodapedagógus személyisége: A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A szabad játék tevékenységek indirekt irányításában nagy mértékben támaszkodunk a pedagógiai munkát segítő asszisztensek és dajkák munkájára.

Játékfajták

1.1. Gyakorló játék:

A gyakorló játék kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készteti a gyermeket. Lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételtetése, amely örömet okoz.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Egyéni képességfejlesztés, differenciált bánásmód.
- Mozgásos gyakorlójátékhoz: megfelelő hely és idő biztosítása a csoportszobában és az udvaron (a gyerek felmászik – lemászik, bebújik – kibújik, stb.).
- Manipulációs gyakorlójátékhoz: eszközök biztosítása (játékeszköz, változatos anyagok: homok, kavics, agyag, stb.).
- Verbális gyakorlójátékhoz: könyvek, bábok, képek, hívó tárgyak stb.
- Lehetőségek teremtése.
- Beszédgátlások megelőzése, bátorítás.
- Ritmusérzék fejlesztése.
- Anyagok tulajdonságainak megismertetése (felület, szín, forma, nagyság, stb.).
- Szem – kéz koordináció, finommotorika fejlesztése (rakosgatás, öntögetés, stb.).
- Testséma és percepció fejlesztése (tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása, vizuális ritmus).
- A gyermekek egyéni képességeinek megfelelő irányítási mód alkalmazása.
- A gyakorlójáték továbbfejlesztése témajavaslatokkal a szerepjáték felé.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Nagymozgásaik fejlődjenek.
- ❖ A hangok, a szótagok, a szavak, esetleg rövid mondatok és dallamok, a halandzsa játékos szabály szerinti ismétlése.
- ❖ Önként felállított és vállalt szabályok szerint játszanak mozgásos szabályjátékot.
- ❖ Ismerje az anyagok tulajdonságait, és ezeknek megfelelően tudjon tevékenykedni velük.
- ❖ Az ujjakkal végzett kisebb, finommozgások váljanak gyakori tevékenységgé.
- ❖ Szem – kéz koordinációjuk fejlődjön.

1.2.Szerepjáték (szimbolikus játék):

A leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta, mely a gyerekek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözi, emellett feltételezi önállóságukat, kezdeményzőkészségüket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A már meglévő tudástartalmak kreatív gyakoroltatása.
- Az önkéntesség, az önállóság, a szabad választás érvényesülésének biztosítása, mind a témaválasztásban, mind a szervezésben.
- Biztonságos légkör megteremtése.
- Konfliktusok kezelése és feloldása, érzelmek megismerése.
- A különböző típusú szerepek tartalmának bővítése hívó tárgyakkal, eszközökkel.
- A félénk, passzív, peremhelyzetű, illetve a csoportba újonnan érkező gyermekek bevonása.
- Kommunikációs készség fejlesztése, verbális és értelmi fejlesztés.
- Mozgáskoordináció, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlesztése.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Játékhelyzetekben újraalkotják a felnőtt tevékenységeit, érzelmeiket kivetítik.
- ❖ Képzeletük, szervezőkészségük, társaik iránti érzékenységük alkalmassá teszi őket egy – egy történet eljátszására, reprodukálására.
- ❖ A játzócsoportok tagjai között szoros kapcsolat alakul ki, cselekvéseiket összehangolják, megbeszélik azokat.
- ❖ Kreatív ötleteikkel hozzájárulnak a játék továbblandítéséhez.
- ❖ Képesek szerepjátékukat megszervezni, az ahhoz szükséges eszközöket kiválasztani.
- ❖ Fejleszthetők az akarat tulajdonságok: társakkal való együttműködési készség, empátia, alkalmazkodó készség, kudarc-, és sikertűrő képesség, önuralom, akarat.

1.3. Barkácsolás:

A barkácsoló tevékenység a játék igényéből indul ki és kötetlen. Az elkészített eszközökkel a gyerekek játszhatnak, azoknak funkciója van. A barkácsolás fontos része a gyűjtőmunka és az eszközök elhelyezése, hogy a gyerekek hozzáférhessenek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tevékenységével felkelti a gyermekek érdeklődését a különféle technikák iránt.
- Gondoskodik a barkácsoláshoz szükséges helyről, újrahasznosítható anyagokról, megfelelő eszközökről.
- Tevékenységeit magyarázattal kíséri.
- Játékokat készít és javít.
- A manuális készségeket fejleszti.
- Elősegíti, hogy a barkácsolás a szerepjáték, a bábozás természetes eszköze legyen.
- Kreativitás, fantázia, alkotókészség fejlesztése.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Segítenek az óvodapedagógusnak a játékok apróbb javításainál.

- ❖ Széleskörű ismereteket szereznek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról (papír, fa, fonal, textil, stb.).

1.4.Dramatizálás, bábozás (lásd V.2.1)

1.5.Építő, konstruáló játék:

E tevékenység során a gyermekek kockákból és játékszerekből, különböző alkatrészekből, újrahasznosítható anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre, eleinte spontánul, később meghatározott céllal.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A csoport fejlettségét, összetételét, érdeklődését figyelembe véve változatos eszközöket és újrahasznosítható anyagokat biztosít.
- E szellemben tudatosan válogatja és bővíti a készletet (a csoportszobai és udvari játékokat is).
- Megtanítja a különféle konstrukciós eszközök használatát, kezelését.
- Finommotorika fejlesztés, egyéni képességfejlesztés.
- Értelmi képességek fejlesztése, egyéni képességfejlesztés.
- Feladattudat, szabálytudat fejlesztése.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Képesé válnak a különféle konstrukciós játékot elmélyülten játszani, azokból játékszereket készíteni.
- ❖ Alkotásaikkal szemben mind igényesebbé válnak.
- ❖ Az építés, konstruálás gyakran szerepjátékba kapcsolódik (élethelyzetek reprodukálása).
- ❖ Biztosan kezelik a bonyolultabb játékelemeket, illetve képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.
- ❖ Fejlődnek értelmi képességeik, szín-, és formaészlelésük.
- ❖ Képesek a térben tájékozódni, képből (síkból) térbe átfordítani (modellépítés).
- ❖ Fejlődnek pszichikus funkcióik.

1.6. Szabályjáték:

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik. A szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, befejezését, egy – egy szakaszának lezárását. A szabályjátékok egyes fajtái főként a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeiket fejlesztik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Értelmi képességek fejlesztése, egyéni képességfejlesztés.
- Szabálytudat, kudarctűrés kialakítása.
- Tervszerűség és tudatosság a szabályjátékok megtanításában (arányosan, a fejlesztési célokat is figyelembe véve).

- Fokozatosan vonja be a gyerekeket a játék vezetésébe is, ügyelve, hogy a gyerekek még a szabadon választott szabályjáték esetén is megtartsák annak szabályait.
- Gondot fordít a verbális fejlesztésre.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Szabályjáték közben érzelmi intelligenciája alakul: indulatainak leküzdése, siker-, és kudarc-tűrése, erkölcsi értékek erősödése.
- ❖ Helyes magatartásformákat sajátít el: türelem, tolerancia, kitartás, akaraterő, mértéktartás, szerénység, törekvés, versenyszellem.
- ❖ Változatos formában gyakorol ismert mozgásokat (minden játék a benne lévő mozgássoroktól függően más – más részterület fejlődését segíti).
- ❖ Az értelemfejlesztő szabályjátékok fejlesztik értelmi képességüket, logikus gondolkodásukat (számlálás, összehasonlítás, különbözőségek, azonosságok, stb.).
- ❖ Fejlődnek verbális képességeik: állításokat, kérdéseket fogalmaznak meg, problémákat vetnek fel, szabályokat fogalmaznak meg.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

2. Verselés, mesélés

Az óvodai anyanyelvi-, irodalmi nevelés (egymástól elválaszthatatlan) az óvodai élet egészét átható folyamat.

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak, eközben fejlesztik a gyermekek emlékezetét, képzeletét, szókincsét.

- **A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.**
- A mindennapos mesélés, **mondókázás és verselés** a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat és erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és **erkölcsi fejlődésének** és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.
- Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodás életkor szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átléltető szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven belső képvilágot jelenít meg. Ez a folyamat a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.
- A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Cél:

- az anyanyelv megismertetése és gyakoroltatása,
- közösségi nevelés, erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése,
- az irodalmi érdeklődés felkeltése változatos irodalmi élmények közvetítésével (mondóka, vers, verses – mese, mese, bábjáték, dramatizálás),
- a gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek teremtése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az irodalmi anyagot úgy állítja össze, hogy az tartalmazzon mondókát, verset, mesét, elbeszélést, folytatásos történetet, ünnepi irodalmi anyagot.
- A napi tevékenység során többször is mond – a helyzethez illő – mondókát, rövid verset, ebéd utáni pihenésnél mesél.
- Az irodalmi élményt a gyermekek számára sokoldalúan és változatosan közvetíti, számít a gyermekek aktív közreműködésére (mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok).
- A mese felhasználása a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlesztésére.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel:
Egyéni képességfejlesztés, tehetség gondozás és felzárkóztatás.
  - 3–4 éves korban simogatókkal, tapsoltatókkal, lovagoltatókkal biztosítja a gyermekek számára a megnyugtató kapcsolatot, meghitt együttlétet.
  - A gyermekeknek a természeti környezetet megjelenítő alkotásokat is közvetít.
  - 5–6–7 éves korban teremtsen alkalmat arra, hogy a gyermekek eljátsszák, elmondják, elbábozzák kedvenc meséiket, de adjon lehetőséget az általuk kitalált történetek elmondására is, vagy a már ismertek másfajta cselekményszövése, befejezése is. Nagycsoportosok számára kerületünk könyvtára lehetőséget biztosít könyvtárfoglalkozásokon való részvételre, így javasolt a nagycsoportos foglalkozásokat ezek figyelembe vételével tervezni és szervezni.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Kialakulnak az érthető, kifejező és meggyőző beszédképesség alapjai.
- ❖ A gyermekek várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesehallgatás feltételeinek a megteremtésében.
- ❖ A magyar népmesei szófordulatok passzív szókincsükbe beépülnek.

- ❖ A metakommunikatív jelzéseket használják, a környezetükben élőkkel jól kommunikálnak.
- ❖ Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédkedvük, beszédkészségük erősödik.
- ❖ Beszédfegyelmük kialakul.
- ❖ A dramatikus, szituációs játékokban önálló kreatív ötleteiket alkalmazzák.
- ❖ Önállóan mondanak hosszabb, többszakaszos verseket, megjelenik a versek hangsúlyozása.
- ❖ Képesek önálló mesemondásra, azt többnyire szöveghűen adják elő.
- ❖ Képesek megkezdett mese, történet folytatására, saját fantáziájukkal kiegészítve azt.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

2.1. Dramatizálás, bábozás

A gyerekek saját, vagy irodalmi élményeiket játsszák el e játéktípus gyakorlása közben. Feltétele, hogy az irodalmi alkotások érzelmileg megragadják a gyermekeket, s valóban esztétikai élményt jelentsenek számukra.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Ébresszen kedvet a dramatizáláshoz, bábozáshoz (személyes minta).
- Ismertesse meg a bábbal a gyermeket.
- Használja ki a bábozásban rejlő verbális fejlesztési lehetőségeket, illetve speciális mozgásfejlesztési lehetőségeket (kar és ujjak).
- A dramatizáláshoz gondoskodjék különféle eszközökről, jelmezekről, különböző szerepeket jelző kellékekről.
- Biztosítson a korosztálynak megfelelő bábokat:
  - 3 -4 év: ujjbáb, fakanálbáb, síkbáb
  - 5 -6 év kesztyűbábok
  - 7 évtől marionett bábok
- Serkentse a spontán gyermeki megnyilvánulásokat (mimika, mozgás, gesztus, stb.) a szerepek megjelenítésében.
- Verbális fejlesztés, szókincs bővítés.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Megtanulják a kézméretű bábok mozgatását.
- ❖ Az aktuális mesét, illetve egyéb irodalmi élményt képesek bábok, vagy a dramatizálás más eszközeinek segítségével visszaadni.
- ❖ A felelevenített élményeik kapcsán fejlődik emlékezetük, kreativitásuk, verbalitásuk.

3. Ének, zene, népi játék, tánc

A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. E tevékenység szervezésénél **alapvető, hogy a megfelelő légkör biztosítsa az érzelmi motiváltságot.** Azt szeretnénk, ha minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődne.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, más népek dalai, énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik.

Anépi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Cél:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása,
- a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, érzékelésének, harmonikus mozgásának fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megteremti a zenei nevelés alapvető feltételeit. Igényesen választja ki az adott csoport képességszintjéhez a zenei nevelés anyagát, megtervezi a folyamatos fejlesztő hatásokat.
- Fejleszti a gyermekek zenei képességeit, zenei hallását, emlékezetét, képzeletét, alkotó kedvét, játékkal és játékos módszerekkel.
- Ösztönzi a gyerekeket, hogy zenei élményüket mozgással is fejezzék ki.
- A mozgás és térformák alakítását bemutatja és gyakoroltatja (pl. átbújás, szűkülő-bővülő kör, sorgyarapodó, páros játékok).
- Egyszerű gyermektánc mozdulatokat bemutat és gyakoroltat (pl: forgás, guggolás, taps, sarokkoppantás, egy lépéses csárdás, utánzások).
- Használja fel a már ismert dalos játékokat és dalokat az ünnepi előkészületek hangulatához és az ünnepi műsor színesítéséhez.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé válik.
- ❖ Törekednek a tiszta, szép éneklésre.

- ❖ Tudnak dalokat, dalos játékokat önállóan elkezdni megfelelő hangmagasságban, tempóban.
- ❖ Szívesen hallgatják az óvodapedagógus énekét és hangszerjátékát. Megszokják a zene csendes, figyelmes hallgatását.
- ❖ Hangszínelismerés: tudnak kis eltérésű zörejhangokat megkülönböztetni (pl. különböző papírlapok)
- ❖ Mondókához, meséhez kitalálnak dallamokat. Szívesen improvizálnak.
- ❖ Képesek átvenni a kezdőhangot magasabban is, mélyebben is.
- ❖ Próbálnak érzelmeket kifejezni a zene segítségével mozgással.
- ❖ Ismernek 16 – 20 népi gyermekjátékdalt (6 – 12 motívum hosszúságút); 5 – 6 műdalt; 4 – 5 mondókát.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A gyermekek ábrázoló tevékenysége a vizuális nevelési lehetőségek legfontosabbja.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az elkészült gyermekmunkák először a faliújságra, mini-galériára, alkalmanként közösségi rendezvényen való bemutatásra, majd témától függően a gyermekek albumába vagy otthonukba kerülnek.

A műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Cél:

- Az örömteli cselekvés, a környezetalakítás, a kreativitás élményének megismertetése.
- A vizuális észlelés pontosítása, az emlékezet, képzelet, a vizuális gondolkodás, az intellektuális látás kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget.
- Az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására való igény felkeltése és kialakítása.
- A gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- helyezze előtérbe a természetes anyagok, termékek felhasználását. Keresse az új megoldásokat, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra neveljen.
- Minél több mélyen ható – egyéni és közös – élmény biztosítása.
- A gyermekek mindennapi életébe, játékába az ábrázoló tevékenységek és technikák sokrétű beépítése, újrahasznosítható anyagok felhasználásával.
- Kreativitás, alkotókészség, fantázia fejlesztése, tehetségek bátorítása
- Finommotorika, szem – kéz koordináció fejlesztése.
- A tevékenységi vágy iránti felkeltése.
- Az ábrázoló képességek fejlesztése.
- A technikák gyakorlása, pontosítása.
- A tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Helyes ceruzafogás, ecsetfogás megtanítása.
- Törekedjen a tehetségek felismerésére.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ E tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi - plasztikai kifejezőképesség, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakulását, a gyermeki élmény-, és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését:
- ❖ Segíti a gyermekek tér - forma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
- ❖ Önállóan díszítenek.
- ❖ Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- ❖ Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- ❖ Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik felhasználásával.
- ❖ Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, modellek, maketteket.
- ❖ Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.
- ❖ Megjelenik a gyermekekben az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség a természet szépségéről, mű-, és népművészeti alkotásokról.
- ❖ Igényelik a közös cselekvés keretében a rendezett, ízléses, esztétikus környezet észrevételét, óvását, alakítását.
- ❖ Eljutnak arra a szintre, hogy „műveik” kifejezővé válnak, tükrözik a világról szerzett ismereteiket, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásait.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

5. Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely, helyzetváltóztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

- **A rendszeres egészségfejlesztő testmozgásra, a játékos mozgásokra, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekre teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában, az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.**
- **A szabad levegőn (is), a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazásával kell fejleszteni a természetes mozgásokat (járás, futás, ugrás, támasz, egyensúlyozás, dobás) naponta min. 20-30 percen.**

Cél:

- A testi képességek, a fizikai erőnlét fejlesztése.
- A rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása, prevenció.
- A nagymozgások fejlesztése, a finommotorika fejlesztése.
- A szem – kéz – láb koordináció, az egyensúly fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyerekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása, prevenció.
- Kooperatív mozgásos játékok szervezése a szabad levegőn.
- A mozgás feltételeinek biztosítása: hely, idő, eszköz, balesetmentes környezet.
- A mozgástapasztatatok bővítése, a mozgáskészség kialakítása.
- Optimális terhelés, egyéni fejlődési ütem figyelembe vétele.
- Egyéni képességfejlesztés, tehetséggondozás és felzárkóztatás.

A mozgásfejlesztés elvei:

- A mozgás sokoldalú tevékenység, az egész óvodai életet átszövi.

- A képességek megfelelő játékos helyzetben, tevékenységben fejleszthetők.
- A tevékenységet sokszor kell ismételni, hogy a gyermeknek lehetősége legyen a gyakorlásra, a korrekcióra.
- A sokszori gyakorlás során buzdítással, dicsérettel, erőfeszítésre, önállóságra kell serkenteni.
- El kell fogadni az egyéni eltéréseket, de tenni kell azért, hogy a gyermek képességei önmagához képest optimálisan fejlődjenek.
- A fejlesztés eredménye függ az egyén motiváltságától, az aktivitástól és a differenciálástól.

5.1. Mozgásfejlesztés a szabad játékban

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Óvodánkban igyekszünk megfelelő mozgásteret, helyszínt és időt biztosítani arra, hogy a gyermekek szabadon próbálhassák ki a különböző mozgásformákat.

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához és fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

- ovi foci,
- kerékpározás, rollerezés,
- ovis torna, vagy lábtorna,
- teremben használható kéziszerek, eszközök,
- udvaron használható kéziszerek, eszközök.

Cél:

- Minden gyermek minden nap találja meg a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásformákat.
- Kooperatív mozgásos játékok szervezése a szabad levegőn.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A szükséges hely kialakítása a csoportszobában és az udvaron.
- A napirendben megfelelő idő biztosítása.
- A gyermek életkorának, fejlettségi szintjének és a csoport összetételéhez igazodó eszközök biztosítása, használatának felügyelete és segítése.
- Biztonságos, balesetmentes környezet kialakítása.
- A mozgáskedv felkeltése, fenntartása.
- Kooperatív mozgásos játékok szervezése és irányítása a szabad levegőn.
- A szükséges és elégséges szabályok megtanítása, betartatása.
- Pozitív megerősítés alkalmazása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ A mozgás a gyermek szokásává, igényévé válik.
- ❖ Fejlődnek testi, fizikai, értelmi és szociális képességei.
- ❖ Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- ❖ Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.

- ❖ Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.

5.2. Mozgásfejlesztés az irányított mozgásos tevékenységeken

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A spontán, szabad játék során megvalósuló mozgásos tevékenységeket irányított mozgásformák egészítik ki, amelyek beépülnek az óvodai élet egyéb területeibe is. A komplex mozgásos tevékenységek hozzájárulnak a gyermek személyiségfejlődéséhez, különös tekintettel a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövetés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás és tanulási képességek fejlesztésére.

Az irányított mozgásos tevékenységek során a gyermekek kiscsoportban váltó- vagy tornacipőben, középső és nagycsoportban váltó- vagy tornacipőben, illetve tornaruhában vesznek részt.

Cél:

- A gyermek élettani fejlődésének, ellenálló képességének és edzettségének fejlesztése.
- A testi képességek: az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beosztás szerint használja a tornaszobát.
- Az irányított mozgásos tevékenységek anyagát tervszerűen és tudatosan állítja össze.
- A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezi és alkalmazza.
- Alkalmat teremt - speciális gyakorlatok beiktatásával –a testalkati deformitások megelőzésére is (lábboltozat erősítés, nyújtások).
- Figyelembe veszi a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét, a helyi sajátosságokat.
- Biztosítja a kéziszerkeket és egyéb eszközöket.
- A következő fejlesztéseket végzi tudatosan:
  - Mozgás és testséma fejlesztés.
  - Alaklátás, formaállandóság fejlesztése: formaalakítás mozgással, különböző alakzatok végig mozgása, körbemozgása.
  - Kinesztétikus mozgásérzékelés fejlesztése: behunyt szemmel bizonyos mozgások elvégzése, feszülés és elernyedés érzékeltetése.
  - Térészlelés fejlesztése: alapvető térirányok megismerése saját testének közvetítésével.
  - Az oldaliság tudatosítása, a test személyi zónájának alakítása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek szívesen vesznek részt az irányított mozgásos tevékenységeken.
- ❖ 3 - 4 éves korban a természetes mozgások előtérbe helyezésével fejlődnek.
- ❖ 4 – 5 éves korban:
  - a térészlelés a tér mozgásos megismerésével bővül,

- fejlődik az egyensúlyérzék,
- fejlődik a szem – kéz – láb koordináció.
- ❖ 6 -7 éves korban:
  - az oldaliság a csukló megjelölésével rögzül,
  - a jobb – bal kifejezések ismerete kialakul,
  - fejlődik a finommotorika,
  - önfegyelmük, figyelmük erősödik,
  - egészséges versenyszellemük alakul.

5.3. Mozgásfejlesztés a mindennapos egészségfejlesztő testmozgás keretében

A játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Cél:

- Prevenció, egészség megőrzés a mindennapos mozgás iránti igény felkeltésével és megszerettetésével.
- A fizikai aktivitás biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- naponta legalább egyszer 20–30 perces időtartamban a mindennapos mozgásfejlesztés megtartása,
- lehetőség szerint szabad levegőn megszervezni, elsősorban a mozgásos játékokból, kiegészítve egy – egy gimnasztikai gyakorlattal.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Mozgáskedvük nő, az életvitelük részévé válik.
- ❖ Testsémájuk kialakul.
- ❖ Téri helyzetekben tájékozódni tudnak, a téri irányokat tudják.
- ❖ Oldaliságuk kialakul.
- ❖ Mozgásukat irányítani és helyzetben tartani tudják, tempóját szabályozzák.
- ❖ Finommotorikájuk fejlettsége révén felkészültek az írás elsajátítására.
- ❖ Érzékelésük, észlelésük fejlettsége révén kialakul alaklátsási és formaállandósági észlelésük.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

6. A külső világ tevékeny megismerése

6.1. A környezet és természet megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonyuk alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulják azok védelmét, az értékek megőrzését.

Cél:

- A gyermekek szerezzenek minél több tapasztalatot (mozgásos és érzékszervi) az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből életkoruknak megfelelő szinten, hogy teljes biztonsággal tájékozódjanak környezetükben.
- A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.
- Népi, helyi hagyományaink ápolása, nemzeti kultúránk értékeinek közvetítése.

Népi, helyi hagyományaink ápolása, nemzeti kultúránk értékeinek közvetítése:

A gyermekeket a közösen átélt élmény szűkebb környezetükhöz köti, ezáltal erősödik szülőföldjükhöz való érzelmi viszonyulásuk.

Nevelőmunkánk során nemzeti kultúránk értékeinek közvetítésével, a közösen átélt élményekkel alapozzuk meg a népi hagyományok ápolását, továbbvitelét, erősítve magyarság tudatunkat.

Jeles napjaink: Márton nap, Mikulásvárás, Advent, Karácsonyi ünnepség, Farsang, Mackókiállítás, Március 15. ünnepség, Húsvéti néphagyományok, Anyák napja, Gyermeknap, Óvodavárási családi Napok rendezvényei, Évzáró ünnepségek, Ballagás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A szűkebb és tágabb környezet megismerésével a gyermekek sokszínű tapasztalathoz juttatása, készségek, képességek alakítása.
- Elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- A gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismeretek nyújtása, illetve a meglévők mélyítése, rendezése.
- A kulturált élet szokásainak, az elfogadott viselkedési formák, az érzelmi és erkölcsi viszonyok megtapasztaltatása, megismertetése.
- Az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeinek, hagyományainak, a jellemző néphagyományok közvetítése.
- Értelmi képességek fejlesztése.
- Anyanyelvi, verbális fejlesztés.
- Irodalmi és zenei alkotásokkal, szenzitív játékokkal színesítse az élő és élettelen világ megismerését.

- A folyamatos és alkalmi megfigyelésekkel tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy maguk fedezzék fel környezetüket.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A megvalósulás lehetséges területei: Zöld Óvoda programok

2012 óta részt veszünk a Zöld Óvoda programban. Munkánk eredményeképpen mind a 4 telephelyünk elnyerte az Örökös Zöld Óvoda címet, melyre nagyon büszkék vagyunk. Hisszük, hogy a természet szeretetére nevelést, a környezetvédő, természetszerető ember személyének alakítását már óvodás korban meg kell kezdeni. Tekintettel arra, hogy olyan nagyvárosban élünk, ami negatív mintát is közvetít, és nehéz a természettel, az épített környezettel harmóniában élni, hangsúlyos szerepet szánunk a természeti és társadalmi környezethez való pozitív viselkedési formák és magatartásmódok alakításának.

Cél:

- A gyermekek és szülők környezettudatos szemléletének folyamatos formálása a Zöld Óvoda pályázat kritériumainak megfelelően.
- A fenntarthatóság pedagógiájának megvalósítása.

Feladat:

- Három évre vállalt feladataink ütemének megvalósítása.
- A Zöld Óvoda pályázatban leírt kritériumok folyamatos nyomon követése és szükség szerint megújítása.
- Az alábbi tartalmak beépítése a mindennapi nevelő munkánkba:
  - Környezetbiztonság, tudatos környezet alakítás.
  - Szelektív hulladékgyűjtés. Újrahasznosítás.
  - Folyamatos elem-és papírgyűjtés.
  - Növény-, állatvédelem, madárbarát programok.
  - Munka jellegű tevékenységek a környezetvédelem területén (talajvédelem).
  - Külső helyszínek látogatása (természetvédelmi szabályok betartása: tűzgyűjtés, növényvédelem, madárbarát programok stb.).
  - Levegőtisztaság védelme.
  - Vízvédelem, gazdaságos víz felhasználás.
  - Energiával való gazdálkodás.
  - Közlekedés biztonság.
  - Környezetvédelmi jeles napok: Autómentes nap (szept. 22.) Állatok Világnapja (Október 4), Egészségnap (Nov.) Víz Világnapja (Március 22), Föld Világnapja (Április 22), Madarak Fák Napja (Május 10).

Az óvodapedagógus feladatai:

A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

A gyermekek szűkebb és tágabb környezetének tevékeny, élményalapú megismertetésével cél a tapasztalatszerzés, valamint a környezettudatos attitűdöt megalapozó készségek és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus aktív szerepet vállal a Zöld Óvoda program

tartalmi megvalósításában. Tudatosan teremt olyan élményszerző alkalmakat – bevonva a családokat is –, melyek erősítik a gyermekek környezet iránti érzékenységet és formálják a fenntartható életmód iránti elköteleződést. A gyermekek megismerik a környezetvédelem alapjait (talaj-, levegő-, vízvédelem, élővilág és tájvédelem), valamint a környezetbarát szokásokat (pl. takarékoság, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás). A nevelés során előnyben részesítik a természetes alapanyagok használatát, valamint a természet közelségét biztosító megoldásokat: élő természetsarok kialakítása, kertgondozás, az élővilág sokoldalú megfigyelése, megismerése (nagyító, földgömb, ismeretterjesztő könyvek stb.) A pedagógus változatos helyszíneken szervez közvetlen tapasztalatszerzést (pl. séta az óvoda környezetében, múzeum- és könyvtárlátogatás), melyek hozzájárulnak a természettudományos és társadalmi ismeretek bővítéséhez. A közlekedési eszközök és elemi szabályok megismertetésével a környezettudatos és biztonságos közlekedési magatartás megalapozására is törekszik.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek közvetlen környezetükről elemi ismeretekkel rendelkeznek: közlekedés, színek, napszakok, lakcím, foglalkozások, évszakok.
- ❖ Tapasztalataik vannak az élő szervezet fejlődésével, gondozásával kapcsolatban.
- ❖ Ismernek különböző növényeket, tudják, hogy a fejlődése és az időjárás között összefüggés van. Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel kapcsolatos munkákat.
- ❖ Átélik, érzékelik a szépet, igénylik a rendezettséget és a kulturált viselkedést.
- ❖ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét, eseményeit.
- ❖ Megismerkednek a Magyarországon és távoli vidékeken élő állatokkal, életmódjukkal, az állatvédelem alapjaival.
- ❖ Takarékosan bánnak a környezeti erőforrásokkal,
- ❖ Megismerkednek a szelektív hulladékgyűjtéssel és gyakorolják azt.
- ❖ Tudatosabbá válik környezettudatos magatartásuk, erősödik önálló véleményalkotásuk, döntési képességük a fenntartható fejlődés irányában.

6.2. Matematikai tartalmú tapasztalatok

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak a gyermekek, **és azokat a tevékenységeikben alkalmazzák**. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.

Cél:

- A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése.
- Matematikai fogalmak megismertetése természetes módokon, életszerű helyzetekben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok – okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.

- Elegendő alkalom, idő, hely, eszközök biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- Tapasztalatok nyújtása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva.
- Játékhelyzetekben pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, manipulációs tevékenységekkel a logikus gondolkodás fejlesztése.
- A gyermekek belső készítésének kihasználása és megerősítése a feladatok megoldásánál, biztosítva a játékos tevékenykedtetés, cselekedtetés lehetőségét.
- Irányított játékok során a gyermekek passzív és aktív szókincsének bővítése a matematikai kifejezések megértésével és tudatos alkalmazásával: névutók, irányok, formák, tő- és sorszámnevek.
- Egyéni képességfejlesztés, tehetséggondozás és felzárkóztatás.
- Pozitív megerősítés, sikerélmény nyújtása, dicséret alkalmazása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek megértik az óvodapedagógus kérdéseit, és arra adekvát választ adnak.
- ❖ Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul-ítélőképességük, fejlődik tér, - sík, - és mennyiségsszemléletük.
- ❖ Matematikai jellegű helyzetről, problémáról, eszközhasználattal saját gondolataikat szabadon elmondják, egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, esetenként javítják saját tévedéseiket.
- ❖ Képesek jól ismert (akár meg nem nevezett) tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére.
- ❖ Értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban használt összehasonlító szavakat.
- ❖ Részt vesznek mennyiségek összemérésében, alkalmi egységgel való mérésben.
- ❖ Elő tudnak állítani különféle elemekből különböző módokon ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- ❖ Építései, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetekben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- ❖ Másolással képesek megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat.
- ❖ Tapasztalatot és élményt szereznek a tükörrel való tevékenységek során.
- ❖ A térben való tájékozódásban képesek megkülönböztetni a jobbra – balra irányokat és állásokat.
- ❖ Értik és követni tudják az irányokat, illetve a helyeket kifejező névutókat.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenységek – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később

önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt napi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

Jellemzői:

- Örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.
- A tapasztalatszerzés és a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége.
- A közösségi kapcsolatok, az akarat tulajdonságok alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Cél:

- A munka iránti tisztelet, az eredmények megbecsülésének, az együttműködés képességének megalapozása, szokássá alakítása a különböző tevékenységek végzése során.
- A munkamozzanatok legcélszerűbb fogásainak, azok sorrendjének megtanítása, megfelelő eszközök biztosításával.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést, és a gyermek önmagához viszonyított fejlesztő pozitív értékelését igényli.
- A munka jellegű tevékenységek nevelő értékének kiaknázása.

Fontos tartalmi elemek:

- A megfelelő hely, idő, nyugodt légkör biztosítása az egyes tevékenységekhez.
- Az állandóság, aktivitás, folyamatosság biztosítása.
- A gyermekek méretéhez igazított eszközök biztosítása, használatuk bemutatása, gyakoroltatása.
- A munkamozzanatok legcélszerűbb fogásainak, azok sorrendjének megtanítása.
- Az egyéni sajátosságok figyelembevétele, képesség szerinti feladatok adása.
- Az egyéni fejlettségnek megfelelő segítségnyújtás, ellenőrzés, értékelés.
- A gyermekek önértékelésének kialakítása és igény szintjének emelése.
- Az együttműködés formáinak megismertetése, kooperáció erősítése.
- A tárgyak, a térbeli viszonyok, a cselekvések pontos megnevezése, szókincs bővítés.
- A gyermek szociális magatartásának, társas kapcsolatainak fejlesztése.
- A szülők figyelmének felhívása a gyermeki munka fontosságára, ezáltal az akarat tulajdonságok - önállóság, önbizalom, a kitartás, a felelősségérzet – fejlesztésének lehetőségére.

Önkiszolgáló munka:

- A testápolás, öltözködés, étkezés során az életkornak és fejlettségnek megfelelő önállóság biztosítása és igény szerinti segítségnyújtás.
- Az önkiszolgáláshoz szükséges eszközök használatának megismertetése.
- A feladatok elvégzési módjainak és technikáinak bemutatása, gyakoroltatása

Közösségért végzett munka:

- A napi rendszer fokozatos bevezetése középső csoporttól.

- Felelősi rendszer bevezetése nagycsoporttól, egyéni képességeknek megfelelően.
- A feladatok mozzanatainak, sorrendjének bemutatása, gyakoroltatása.

Alkalomszerű munkák:

- Életkorhoz, a gyerekek képességéhez és erejéhez mért, a csoport fejlettségi szintjének megfelelő munkalehetőségek teremtése (díszítés, javítás, üzenet átadása, ünnepi készülődés, teremrendezés).
- A felnőtt modell szerepének biztosítása.

Állat-, és növénygondozás:

- Élősarok gondozása, frissítése.
- Kertgondozás (ültetés, locsolás, levélgyűjtés, gereblyezés).
- A természetvédelem fontosságának hangsúlyozása.
- A gyermekek aktivitásának, érdeklődésének kiaknázása.

A napi segítők munkáját a gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be, és fokozatosan bővítjük. Ide tartozhat a terítés, a mosdó-öltöző rendje, a teremrendezés, az udvari játékok rendbetartása, segítség társaknak és a felnőtteknek. A napi segítők kiválasztásánál lehetőség szerint minden gyermek sorra kerülésére ügyelünk.

A munkajellegű tevékenységek szervezésében és irányításában nagymértékben támaszkodunk a pedagógiai munkát segítő asszisztensek és dajkák munkájára.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek természetes módon, önállóan látják el az önmagukkal összefüggő feladatokat (testápolás, öltözködés, étkezés).
- ❖ Az alkalomszerűen adódó, egyéni megbízásokat önállóan teljesítik.
- ❖ A feladatok végzése során kitartóak, feladat-és szabálytudatuk kialakult.
- ❖ A közösségért végzett tevékenységek (naposi munka, felelősi munka) elvégzésére szívesen vállalkoznak.
- ❖ Szívesen vesznek részt a növény-, és állatgondozásban.
- ❖ Figyelemmel kísérik a környezetükhöz tartozó növényeket és állatokat, a természeti változásokat.
- ❖ Segítenek a környezet rendben tartásában, észreveszik, ha bármely területen segíteni kell, felajánlják segítségüket.
- ❖ Ismerik a helyes viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formáik, szokásaik, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Az óvodában töltött idő során a gyermekek többsége belső érése, a családi és óvodai nevelési folyamat eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában óvodásból iskolássá érik.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben, elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

A napirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét feladattudatát fejlesztő, életkor szerint növekvő időtartamú (10-40) perces csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével, vezetésével valósulnak meg.

Cél:

- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése,
- Az attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.
- A gyermekek az iskolába lépés idejére legyenek képesek együttműködni 35 perces foglalkozásokon.
- A tanulás lehetséges formái az óvodában:
  - utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
  - spontán játékos tapasztalatszerzés;
  - cselekvéses, játékos tanulás;
  - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
  - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
  - a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges napirend és hetirend kialakítása.
- A családdal való együtt nevelés során figyelembe veszi, hogy különböző otthoni környezetből érkeznek a gyermekek.
- Tekintettel van a családban kialakult kulturális, világnézeti, etnikai hagyományokra, figyelemmel kíséri és elősegíti ezek spontán gyermeki megnyilvánulásait.

- Új élmények, ismeretek nyújtásánál épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Tudatosan épít a gyermek cselekvő aktivitására, szervez változatosan foglalkoztató tevékenységeket.
- A kötött foglalkozások során figyelembe veszi a játékosság, az élményt adó oldott légkörben való cselekvés alapelvét.
- Alkalmazza az egyéni bánásmód elvét.
- Az egyéni és életkori fejlődési ütemet figyelembe véve, képességfejlesztés során magasabb szintre juttatja a gyermeket.
- Az egyéni fejlesztések során a lemaradások felzárkóztatását végzi.
- Figyelemmel kíséri a kiemelkedő képességű gyermekeket és biztosítja számukra tehetségük kibontakozását.
- Tudatosan és tervszerűen biztosítja a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenységek feltételrendszerét.
- Saját, szakmai ismereteit bővíti, a pedagógiai innovációkban részt vállal.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.
- ❖ Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- ❖ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, szándékos bevésés.
- ❖ Fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme.
- ❖ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- ❖ Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- ❖ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- ❖ Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, kedvező iskolai légkörben.

VI. A FEJLŐDÉS ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

2. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ha a szakértői bizottság már előbb a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség.

3. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

- ❖ Megváltoznak test arányai, megkezdődik a fogváltás.
- ❖ Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb.
- ❖ Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.
- ❖ Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

- ❖ A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek.
- ❖ Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- ❖ Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a téri tájékozottságnak, a mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- ❖ Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- ❖ Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- ❖ A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- ❖ Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán-, és mássalhangzókat (a fogváltással egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

- ❖ Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- ❖ Elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára:

- ❖ A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, kedvező iskolai légkörben.

A szociálisan érett gyermek:

- ❖ Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- ❖ Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult. A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Alapvető feladata a rábízott gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Napsugár Pedagógiai Program szerinti nevelése.

VII. SAJÁTOS ÉS SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

1. Az esélyegyenlőség biztosítása

- Az esélyegyenlőség biztosítása, melynek elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása intézményünkben, amelyek csökkentik a gyerekek meglévő hátrányait, javítják iskolai sikerességüket, megcélózva a társadalmi beilleszkedésüket.
- Migráns gyermekeink nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos pedagógiai feladatok, tevékenységek:

- Esélyegyenlőség elősegítése.
- A közoktatási szolgálatokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Minőségi oktatáshoz vezető feltételek, módszerek kialakítása.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása.
- A diszkrimináció minden fajtájának megszüntetése.
- Oktatási és társadalmi integráció támogatása, együttműködésre nevelés.
- A tehetséges gyerekek fejlesztésének biztosítása.

2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

2.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése:

2.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése NKT. 47§

Óvodánk az Alapító okiratban foglaltak szerint, a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre **javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, ellátását biztosítja, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.**

Az intézményünk a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján ellátja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. § 25. pontja szerint: a **kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek** óvodai nevelését.

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján:

- Testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének **organikus okra visszavezethető** tartós és súlyos rendellenességével küzd.
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének **organikus okra vissza nem vezethető** tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai integrálása

Cél:

- A közösségbe való beilleszkedésük segítése (alkalmazkodó készség, akaraterő, önállóság, érzelmi élet, együttműködés fejlesztése) - óvodapedagógiai eszközökkel.
- Képességeik fejlesztése (vizuális, akusztikus, taktilis, motoros, és nyelvi) – gyógypedagógiai eszközökkel
  - A hiányzó vagy sérült funkciókat helyreállítani, újakat kialakítani.
  - A meglévő ép funkciókat bevonni a hiányok pótlása érdekében.
  - Funkciók egyensúlyát kialakítani.
  - Speciális segédeszközöket elfogadtatni, használatukat megtanítani.
  - Egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat fejleszteni.

A Szakértői Bizottság szakvélemények tartalmaznia kell:

- A SNI tényének megállapítását, annak okait.
- Az integrált nevelés lehetőségét.
- Nevelési javaslatokat, fejlesztési területeket.
- Intézmény kijelölését név szerint.
- Kontroll vizsgálat időpontját (1. vizsgálat után 1 évvel).

Csoportszervezés elvei:

A csoportokban maximum 2 sajátos nevelési igényű gyermeket fogadunk (lehetőleg különböző problémával), a létszámhatárok figyelembevételével.

Eredményes integrálás személyi és tárgyi szükségletei:

- Inkluzív, befogadó környezet, alkalmazottak, szülők, gyerekek részéről.
- Fogyatékoság típusának megfelelő utazó gyógypedagógus.
- Speciális segédeszközök (asztal, szék, mosdó, fejlesztő eszközök).
- Sérülés specifikus környezet (akadálymentes rámpa, kapaszkodók).
- Integráció folytatása a települési iskolában.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a Pedagógiai Szakszolgálat, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben, abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek. A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a

többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

Az integrációs folyamatban közreműködő partnerek és feladataik

Szakértői és rehabilitációs bizottság:

diagnosztizál, javaslatot tesz, kontroll vizsgálatot végez, folyamatosan figyelemmel kíséri gyermek fejlődését, vizsgálja az intézményi feltételek meglétét.

Szülő:

lehetősége a gyermekkel részt venni vizsgálatokon és terápiás foglalkozásokon. Kötelessége a gyermek fejlődése érdekében mindent megtenni.

Gyógypedagógus:

értelmezi a Szakértői Bizottság szakvéleményét, elvégzi a rehabilitációt, speciális egyéni fejlesztést, javaslatokkal segíti az óvodapedagógus munkáját, közreműködik a szülővel való kapcsolattartásban.

Intézményfenntartó:

helyben biztosítja az integrált nevelés feltételeit, a szakértői bizottság felé adatokat szolgáltat az integráló intézményekről.

Óvoda:

A sérült kisgyermek részére is biztosítja a harmonikus, elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet. A gyermek iránti elvárásokat az állapotának súlyosságához, jellegéhez igazítja. Terhelhetőségét biológiai állapotához, személyiségjegyeihez igazítja.

Óvodapedagógus:

- Individuális módszereket alkalmaz.
- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít.
- Foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti.
- Nevelési helyzetek megoldása során alternatívákat keres.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Együttműködik a szakemberekkel, javaslataikat beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sérülés-specifikus fejlesztésünk elvei, feladatai:

Gyengénlátó gyermek 10%-30% látásteljesítmény

A gyengénlátó gyermek fejlesztésének kiemelt területei:

- látásnevelés: a látás használatának megtanítása a távoli és közeli környezetben,
- a nagymozgások fejlesztése, mozgáskoordináció, mozgásbiztonság,
- térbeli tájékozódás a látás felhasználásával,
- finommozgás fejlesztése, írás előkészítése.

Enyhe fokban hallássérült gyermek (30-45 db)

A nagyothalló gyermek fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincs fejlesztése.

A beszédérthetőség folyamatos javítása.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikációfejlesztés rendszerébe.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek (50-69 IQ)

Feladat:

- spontán tanulás biztosítása,
- társakkal való együttműködés kialakítása,
- kommunikáció fejlesztése,
- élmények, tapasztalatok biztosítása,
- érzelmi, értelmi, motoros és szociális képességek fejlesztése.

Egyéni fejlesztését a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársának irányításával óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus végzi.

Beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek

Az akadályozott beszédfejlődésű gyermekekre jellemző az alacsony szintű anyanyelvi fejlettség, a beszédszervek gyengesége, a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya, szegényes szókincs, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiánya, grammatikai fejletlenség, az utánzó képesség gyengesége.

Típusok:

- megkésett beszédfejlődés
- centrális dyslalia (működésből fakadó beszédzavar)
- rinofónia (súlyos orrhangzóság)
- fejlődési dysfázia (a beszéd időbeli és strukturális zavara)
- elektív mutizmus (választott némaság)
- afázia (a beszéd teljes vagy részleges elvesztése)
- beszédhibához kapcsolódó tanulási zavar (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia)

Feladat:

- mozgás és kommunikáció fejlesztése
- anyanyelvi fejlesztés
- vizuomotoros, szenzomotoros-készség fejlesztése

Beszéd fogyatékos gyerekek egyéni fejlesztését a logopédus végzi.

Egyéni fejlesztési terv:

A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésének dokumentálásához egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. Amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a

diagnózis BNO kóddal szerepel a fejlesztési tervet az utazó gyógypedagógus készíti el az Egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció egyéni fejlődési lap (TÜ 365. sz.) nyomtatványon.

Tartalma:

- Gyermek neve, születési ideje
- Óvodai felvétel ideje
- Szakértői bizottság megnevezése, a szakvélemény dátuma, felülvizsgálat ideje
- Diagnózis, vizsgálati eredmények
- Fejlesztendő területek
- Fejlesztési ütemterv havi bontásban
- Elért eredmények

Sikerkritérium:

- A sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedik az óvodai csoportba, amely közösség húzóerőként hat rá.
- Szívesen jár óvodába.
- Örömmel vesznek részt speciális tevékenységekben.
- A bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.
- Gyógypedagógiai fejlesztés hatására képességei optimálisan fejlődnek.
- A többségi gyermek és felnőtt közösség az együttélés során olyan humán értékekkel gazdagodik, mint elfogadás, tolerancia, segítőkészség, felértékelődik az egészség, mint érték.

2.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, **társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,** közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de **nem minősül sajátos nevelési igényűnek.**

Óvodánkban nagy gondot fordítunk a beilleszkedési nehézségek kezelésére. Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult, az óvodai nevelés és oktatás keretében kap meg.

A fejlesztést logopédusból, pszichológusból, gyógypedagógusból, segítő szakemberekből álló csapat végzi, a csoport óvodapedagógusaival együtt.

A felzárkóztatás egyéni vagy kiscsoportos formában történik.

- ***Agresszív magatartású gyermek***

Testi erejét fitogtatja, játékának tartalma és stílusa is agresszív, rombol, állandó vibrálás jellemzi. Preferáló megerősítő módszer hatékony: a jó tulajdonságait erősítjük, ehhez a körülményeket megteremtjük. Megbízásokat adunk, motiváljuk, tevékenysége révén dicsérjük. Együttműködési szituációkat teremtünk csoporttársainak kisebb csoportjaival.

- ***Szorongó gyermek***

Ép intellektus mellett eltér az adott korosztálytól elvárható viselkedéstől. Jellemző, hogy tudja, de nem meri mondani. Énképe negatív, önértékelése alacsony, alulteljesít. Vegetatív tüneteket is mutathat, társas kapcsolatai beszűkülnek. Kiemelten fontos a szorongó gyerek számára a pozitív megerősítés, a jó társas kapcsolatok kialakítása, sikerélmény biztosítása. Elvárásainkat csak fokozatosan emeljük, kialakítjuk reális önképét, többféle megoldási stratégiát gyakoroltatunk be. Szülők felé a pozitív történéseket naponta jelezzük.

- ***Figyelemzavaros gyermek***

Nem tud koncentrálni, rendetlenség van körülötte, nem tudja megszervezni az életét, gyakorlás nem segít.

- ***Hiperaktív gyermek (figyelemzavar, motoros nyugtalanság, tanulási nehézség együttes)***

Motoros nyugtalanságra jellemző, hogy állandóan mozgásban van az optimális ingerlési szint fenntartása érdekében. Belső ingerlő központja alulműködik.

Tanulási nehézségre jellemző, hogy speciális az információfeldolgozás módja, az információk szétszóródtak. Hibáiból nem tanul. Cselekvését a következményekkel nem tudja összekapcsolni, büntetés hasztalan.

Fontos számára az azonnali megerősítés, a pozitív, elfogadó légkör. Fizikailag is mellette kell állni, segíteni, rövid, világos, egyszerű utasításokat adni. Meg kell tanítani arra, hogy kérjen segítséget. Csak azt szabad elvárni tőle, amire képes. Sikerélményeket kell biztosítani számára.

Hasznos lehet a sikert adó mozgásos tevékenység, elsősorban ami vestibuláris ingert biztosít. Csapatjáték nem megfelelő. Túlmozgatni, lefárasztani sem szabad, mert átbillen. Vestibuláris inger számára az autózás, televíziózás. Metakommunikációt nehezen érti, saját korosztályával gyenge a kapcsolata.

- ***Dyslexia***

Tünetei megjelennek a beszédben, írásban, olvasásban, magatartásban.

Jellemzője a hangtévesztés, szótagcsere, összetett szavak elő-és utótagjának cseréje. A dyslexiás gyerekeknek nyelvfejlődési elmaradásaik vannak, mint pl. megkésett beszédfejlődés, makacs beszédhiba, ügyetlen beszédszervi mozgások, szűk aktív szókincs, szótalálási nehézségek, rövid és grammatikailag helytelen mondat szerkesztés, gyenge verbális emlékezet, rossz nyelvi elemző képesség. Fejletlen lehet ritmusérzéke, lehet dominancia zavara, nehezen alakul ki a testsémája, ügyetlen a mozgása, rosszul tájékozódik térben és időben, szerialitási zavarai vannak.

A dyslexia-veszélyeztetettség az olvasás tanulás megkezdése előtt diagnosztizálható, és terápiával megelőzhető. Gósy Mária módszerével végzi a szűrést, Meixner Ildikó módszerével a fejlesztést az intézménybe kijáró logopédus.

Óvodapedagógus feladata elsősorban a beszédhanghallás, térérzékelés fejlesztése.

- ***Dyscalculia***

Számolási nehézség. Az érzékelés-észlelés, mozgás, figyelem, emlékezet, gondolkodás, beszédfejlődés nehézségeivel függ össze.

- **Motoros koordinációs zavar**

Jellemzője az „ügyetlenség”

Típusai:

- a mozgástervezés zavara (diszpraxia),
- a testhelyzet megállapításának zavara (agnózia),
- a megfelelő irány megállapításának zavara (külső tér észlelésének zavara: jobb-bal),
- csökkent izomtónus (hypotónia).

- **Kommunikációs zavarok**

Mutizmus

Jellemzője, hogy az otthoni környezeten kívül a gyermek sem felnőttel, sem gyermekkel nem létesít verbális kapcsolatot, viselkedése erősen szorongó. Feladatunk elsősorban szorongásuk oldása, sikerélmények biztosítása. Verbális megnyilatkozást nem szabad erőltetni, esetleg a fülbesúgás technikájára megtaníthatjuk.

Artikulációs zavar: pöszesség, orrhangzós beszéd

Beszédfolyamatosság zavara: dadogás, hadarás

Hangadási rendellenesség: diszfónia (rekedtség)

Az óvodapedagógus feladatai:

- Különös odafigyelés, kapcsolattartás az érintett családokkal.
- Javaslattétel a szükséges fejlesztésre, szakemberek bevonásával. Folyamatos kapcsolattartás a szakemberekkel.
- Nevelési feladat fontos részeként a dokumentációkban (nevelési terv, fejlesztési terv, egyéni fejlődést nyomon követő lapok) tükröződjön a gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, segítség, egyéni differenciált bánásmód, felzárkóztatás.
- Tájékoztatás a szülők felé a pedagógusok jogairól, kötelességeiről, a segítségadás lehetséges módjáról.
- A gyermek szocializációjának elősegítése, erősítése a csoportban.
- Iskolaválasztásnál segítségadás a családnak.
- A pedagógus továbbképzési lehetőségek kihasználása.

Egyéni fejlesztési terv:

A nevelési-oktatási intézmény az együttnevelést segítő pedagógus közreműködésével a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez, valamint a fejlesztő pedagógus közreműködésével a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és évente legalább két alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét az oviKréta felületén. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról és a fejlesztés eredményéről a szülőt tájékoztatni kell. (20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 139. §(1))

A nevelési-oktatási intézmény a sajátos nevelési igényű gyermek egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásait, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztését végző intézmény a gyermek fejlesztő pedagógiai ellátását központilag kiadott egyéni fejlődési lapon vagy helyben szokásos módon dokumentálja. (20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 139. §(2))

2.1.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Intellektuális tehetség: a különböző tudományterületeken kimagasló (matematika, nyelv)

Művészi tehetség: (képzőművészeti, zenei)

Pszichomotoros tehetség: (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)

Szociális tehetség: (vezető, szervező, irányító)

Szeretetteljes óvodai légkörünk, amelyben fogadjuk és neveljük gyermekeinket, valamint óvodapedagógusaink pozitív attitűdje segíti a tehetségek megmutatkozását. Két-három éves megfigyelés és cselekedtetés után minden gyermekről kiderül, hogy melyik az a terület, ahol ő kiemelkedően jól teljesít, vagy fokozott érdeklődést, lelkesedést, kreativitást mutat egy-egy tevékenység, vagy problémamegoldás során.

Nevelőtestületünk évek óta felismerte azt, hogy fokozott figyelmet kell fordítani a tehetségek felismerésére, fejlesztésére, a tehetségigéreték segítésére már óvodás korban.

Célunk:

A tanköteles korú, tehetségesnek ígérkező óvodásaink vehessenek részt csoportjuk heti rendjén belül kiscsoportos formában történő tehetségfejlesztésben.

A képességfejlesztő foglalkozásokat óvodapedagógusaink csoporton belül tartják.

Ezzel a hozzáadott pedagógiai értékkel óvodánk arculatát színesítik, erősítve ezzel a tehetséggondozást és esélyegyenlőség biztosítását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Különös odafigyelés, kapcsolattartás az érintett családokkal.
- Javaslattétel a további lehetséges képességfejlesztésre, azok intézményeire.
- Nevelési feladat fontos részeként a dokumentációkban (nevelési terv, fejlesztési terv, egyéni fejlődést nyomon követő lapok) tükröződjön a gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, egyéni differenciált bánásmód, tehetséggondozás.
- A gyermek pozitív megerősítése, önbizalmának, akarati tulajdonságainak erősítése.
- Iskolaválasztásnál segítségadás a családnak.

3. Gyermekvédelem

3.1. Hátrányos helyzetű gyermek a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) szerint:

az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő, vagy a családba-fogadó gyám **alacsony iskolai végzettsége**, ha a gyermeket együtt nevelő **mindkét szülőről**, a gyermeket egyedül nevelő szülőről, vagy a családba-fogadó gyámról – **önkéntes nyilatkozata alapján** – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor **legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,

b) a szülő, vagy a családba-fogadó gyám **alacsony foglalkoztatottsága**, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba-fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres **gyermekvédelmi kedvezmény** igénylésekor a Szociális törvény 33.§-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább **12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy.

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, ill. lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában **szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli, vagy szükséglakásban**, ill. olyan **lakáskörülmények** között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

3.2. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) szerint.

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti 3.2. a.b.c. pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll vagy nevelésbe vett gyermek.

3.3. Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult **állapot, mely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.**

A gyermek veszélyeztetésére utaló jelek:

- fizikai bántalmazás,
- a gyermek szexuális zaklatása,
- szülői felügyelet hiánya,
- elhanyagoló szülői magatartás,
- hajléktalanság, rossz lakáskörülmények,
- pszichés bántalmazás,
- éhezés, nem megfelelő táplálkozás,

- indokolatlan hiányzás az óvodából,
- minimális jövedelmi viszonyok.

3.4. Célunk:

- A hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára.
- A családban történő prevenció, a nevelés segítése.
- Különös odafigyelés a más szubkultúrához tartozó és az eltérő nevelési igényű gyerekekre.
- Az akadályozott gyerekek együttnevelése kortársával.
- A gyermeki jogok érvényesítése.

Elveink:

- Mindenekelőtt a család tiszteletben tartása.
- A családi nevelés erősítése, és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébren tartása.
- Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal, akik segítséget kérnek, vagy láthatóan segítségre szorulnak.
- A titoktartási kötelezettség érvényesítése.

3.5. Feladataink:

Igazgató feladatai:

- Gyermekvédelmi feladatok megszervezése, irányítása, döntéshozatal.
- Adatvédelmi törvény és jogszabályok betartása.
- Gyermekvédelmi felelőssel az aktuális problémák megbeszélése, a megoldásra váró feladatok menetének meghatározása.
- Az önkormányzat által szabályozott rendeletek, térítési díj, normatív támogatások betartása.
- Kapcsolattartás a társintézményekkel: Pedagógiai Szakszolgálatok, Szakmai Szolgáltatók, Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Gyámügyi osztály, Védőnő.
- Óvodán kívüli és belüli jelzések, a szükséges lépések megtétele.
- A Pedagógiai Szakszolgálat javasolt gyerekek szakvéleményének ellenőrzése, továbbírányítása.
- Minden csoportban a szülők tájékoztatása a törvényben foglalt szülői jogokról és kötelezettségekről.
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeletnek megfelelően. Ezek dokumentálása.
- Óvodáztatási támogatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- A megfelelő belső szabályzatok, dokumentumok elkészítése.
- A feladat ellátásának ellenőrzése.

Az óvoda igazgatója köteles:

- Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál.
- Hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Minden olyan esetben eljárni, ami a gyerekek testi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti, vagy megakadályozza.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Óvodába lépéskor a környezettanulmányok tapasztalatainak összegzése.
- A várható gyermekvédelmi feladatok meghatározása.
- Nyilvántartás vezetése, személyiségi jogok, adattörvény betartása.
- Krízishelyzet esetén a szükséges intézkedés megtétele.
- Családlátogatás, környezettanulmány a csoportos óvodapedagógusokkal, ahol jelzés, vagy rendkívüli esemény tapasztalható.
- Hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, akiknek alapvető szükséglet-kielégítési lehetőségeik korlátozottak.
- A hátrányos helyzet típusának mérlegelése ez alapján a további teendők megbeszélése a csoportos óvodapedagógusokkal, szociális ellátások számbavétele.
- Az igazgató folyamatos tájékoztatása, tapasztalatcsere.
- Az óvodapedagógusokkal rendszeres kapcsolattartás, látogatás az adott gyermekcsoportban.
- A különböző segélyezés, adományozás diszkrét megszervezése, eljuttatása az adott családokhoz.
- Kapcsolattartás a társintézményekkel: Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, gyámügyi Iroda, védőnő, szükség szerint családgondozó segítségének igénybevétele.
- Munkájáról munkaterv és beszámoló készítése, nevelői értekezleten, óvodapedagógusi megbeszéléseken a kollégák tájékoztatása az aktuális feladatokról, tennivalókról és ezek módjáról.
- A dokumentációk törvényes jogszabályoknak megfelelő iktatása, tárolása.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése, szükség szerint környezettanulmány végzése.
- A tapasztalatokról, veszélyeztetettségéről, hátrányos helyzetről jelzés az igazgató és a gyermekvédelmi felelős felé.
- A hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása, differenciált egyéni bánásmód alkalmazása, fokozott segítségadás, odafordulás.
- Különös odafigyelés, kapcsolattartás az érintett családokkal.
- Javaslattétel a szükséges fejlesztésekre, intézkedés kezdeményezése szakemberek bevonásával.
- Nevelési feladatként tükröződjön a gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, segítés, egyéni differenciált bánásmód, felzárkóztatás, dokumentáció vezetés.
- Tájékoztatás a szülők felé a pedagógusok jogairól, kötelességeiről a segítségadás lehetséges módjáról.

- Kapcsolattartás az óvoda logopédusával, pszichológusával, segítségükkel a potenciális zavarok kiszűrése.
- A gyermek szocializációjának elősegítése, erősítése a csoportban.
- Szükség esetén javasolja a szülőknek a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét.
- Iskolaválasztásnál segítségadás a családnak.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.

A fejlesztőpedagógus, és óvodapszichológus feladatai:

- Rendszeres szakmai kapcsolattartás és csoportlátogatás az óvodapedagógusokkal való együttműködésben.
- A gyermekcsoportok látogatása, a pedagógiai folyamatok nyomon követése.
- A dokumentációk jogszabályoknak megfelelő elkészítése, iktatása és tárolása.
- Fogadóórák tartása a gyermekekkel kapcsolatos kérdésekben.
- Egyéni szükségletekhez igazodó, differenciált bánásmód alkalmazása.
- Fejlesztés, felzárkóztatás biztosítása célzott pedagógiai eszközökkel.

Sikerkritériumok:

- Sikeres problémamegoldás.
- Bizalmi kapcsolat kiépülése a családokkal.
- Csökken a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek száma.
- A szülők bátran fordulnak az óvodapedagógusokhoz és a vezetéshez gondjaikkal.
- Anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából.
- Kedvezmények érvényesítése.
- A segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki.

4. Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Migráns gyermek az a gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelveink:

- A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést.
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.

Az óvodapedagógus feladatai:

▪ felkészülés a gyermek fogadására

Az óvodapedagógus felkészülése a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjtenie, szükség esetén utána kell olvasni.

Ezek az információk hozzásegítik ahhoz, hogy jobban megértse a gyermek viselkedését, meghatározhassa a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait. Tanácsos ezeknek az információknak egy részét a csoportban dolgozó dajkával is megismertetni.

▪ **az érkező gyermek empátiás fogadása**

A migráns gyermek kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódása, és előzetes szocializációs tapasztalatai.

- a migráns kisgyermek, amikor bekerül a számára teljesen idegen környezetbe, egyedül lévőknek, kirekesztetnek érzi magát,
- nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyermekek beszédét és őt sem értik a többiek,
- fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól,
- általában a család szociálisan is rászorult, ezért a többi kisgyermekhez viszonyítva, hátrányosabbnak érezheti magát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A kezdeti időszakban, a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése.
- Az eltérő nyelv, szokás, viselkedés módok, étrend elfogadása.
- A más kultúrákról, vallásról, bőrszínről, etnikai különbségekről szóló életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermekek érdeklődési körét, (játék-mese-vers-zene-tánc) figyelembe véve valósítható meg.
- A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

Sikerkritériumok:

- A gyermek szívesen jár óvodába,
- a gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát,
- szívesen játszik társaival és a csoporttársak is keresik a társaságát,
- megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület 2/2025.(VIII.25) NT. számú határozatával fogadta el.

A Pedagógiai Program elfogadásáról Nevelőtestületi határozat készült.

A Pedagógiai Programban foglaltakat a Szülői Közösség nyilatkozata szerint véleményezte, azzal egyetértett.

A Pedagógiai Programban foglaltakat valamennyi szakmai munkaközösség - szakterületét érintően –véleményezte.

A Pedagógiai Program érvényes 2025. szeptember 1. napjától visszavonásig, és ezzel egyidejűleg 2024. április 29. napján hatályát veszti a Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda 2024. április 29. napjától érvényben levő Pedagógiai programja.

Felülvizsgálat, értékelés időpontja: 5 évente

2.2. Az érvényben lévő Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- A törvényi, jogszabályi változások;
- szervezeti átalakítás, feladatváltozás;
- a nevelőtestületi határozatok;
- a szülői közösség javaslatai.

2.3.A programmódosítás előterjesztésének előírásai:

- Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének.
- Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek.
- Szóbeli nevelőtestületi előterjesztés, véleménykérés, döntés az elfogadásról.

Feltételei:

A program módosításával kapcsolatos nevelőtestületi értekezletet abban az esetben hívunk össze, ha a nevelőtestületi érdekegyeztető fórum, valamint a szülők közösségét képviselő fórum előterjesztésében a módosítást a tagok legalább 50%-a plusz 1 fő kéri.

3. Nyilvánosságra hozatal módja és elhelyezése:

Az igazgató által hitelesített Napsugár Pedagógiai Program 1-1 példánya az igazgatói irodákban és az épületek folyosóin található.

A gyermekcsoportokban lévő példány az alkalmazottak rendelkezésére áll.

A dokumentum tartalmáról előzetes megállapodás és időpont egyeztetés esetén tájékoztatás kérhető az igazgatótól, igazgató-helyettestől, vagy az általa kijelölt pedagógustól. Tájékoztatás adható a szülői értekezletek alkalmával is.

Megtekinthető, olvasható az óvoda honlapján: www.napsugar.bp16.hu

2025. augusztus 25.

Skrek Dóra
igazgató

BUDAPEST XVI. KERÜLETI NAPSUGÁR ÓVODA

Budapest 1163 Bp. Cziráki u. 8-10.

Telephelyei:

„Lándzsa” 1163 Bp. Lándzsa u. 23.
„Vadvirág 1.” 1163 Bp. Borotvás u. 8-12.
„Vadvirág 2.” 1163 Bp. Ágoston Péter u. 31-35.

Határozat

A Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda nevelőtestülete döntési jogkörével élve, a 2025. augusztus 25. napján megtartott értekezletén a jegyzőkönyvben szereplő 96%-os igenlő elfogadó határozat alapján a Napsugár Pedagógiai Programot az 2/2025.(VIII.25) NT határozat számon elfogadta.

Szavazásra jogosult:

- 25 fő pedagógus
- 1 fő gyógypedagógus
- 1 fő pszichológus
- 1 fő pedagógiai asszisztens

A szavazás eredménye: **28 fő** igen, egyhangú.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

nevelőtestület képviselője

nevelőtestület képviselője

Budapest, 2025. augusztus 25.

BUDAPEST XVI. KERÜLETI NAPSUGÁR ÓVODA

Budapest 1163 Bp. Cziráki u. 8-10.

Telephelyei:

„Lándzsa” 1163 Bp. Lándzsa u. 23.
„Vadvirág 1.” 1163 Bp. Borotvás u. 8-12.
„Vadvirág 2.” 1163 Bp. Ágoston Péter u. 31-35.

Nyilatkozat

A Szülői Közösség képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Budapest XVI. kerületi Napsugár Pedagógiai Program tartalmát megismertük és elfogadtuk. A dokumentummal kapcsolatban ellenvetést nem fogalmaztunk meg.

A Program elfogadása előtt a Szülői Közösség a magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a gyermekeket és a szülőket érintő összes kérdésben) a véleményezési jogkörét korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta.

Budapest, 2025. 09. 02.

Szülői Közösség képviselője

igazgató

BUDAPEST XVI. KERÜLETI NAPSUGÁR ÓVODA

Budapest 1163 Bp. Cziráki u. 8-10.

Telephelyei:

„Lándzsa” 1163 Bp. Lándzsa u. 23.
„Vadvirág 1.” 1163 Bp. Borotvás u. 8-12.
„Vadvirág 2.” 1163 Bp. Ágoston Péter u. 31-35.

Nyilatkozat

A Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda Szakmai Munkaközösségei az intézmény Pedagógiai Programját megismerték.

Véleményezési jogkörünket gyakorolva, tartalmával egyhangúlag egyetértünk.

A Program elfogadása előtt valamennyi Szakmai Munkaközösség a magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez (a pedagógiai- szakmai tartalmakban, a szakmai munkaközösség szakterületét érintő kérdésekben) a véleményezési jogkörét korlátozás nélkül, a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolták.

Budapest, 2025. augusztus 25.

munkaközösség vezető

igazgató

Munkaközösségi vélemény a Napsugár Pedagógiai Program módosításához.

Az Életpályamodellhez kapcsolódó önértékelési, tanfelügyeleti és minősítési eljárások szükségessé tették a Pedagógiai Program átdolgozását, annak koherens összehangolását a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelettel kiadott Óvodai nevelés országos alapprogramjával (ONAP).

A módosítások három fő területet érintettek:

1. **Szerkezeti változások**
2. A program felépítése igazodik az ONAP szerkezetéhez; az új struktúra átláthatóbb, és logikailag követi az országos irányelveket.
3. **Tartalmi változások**
  - Az *Óvodai élet megszervezésének elvei* fejezet a gyakorlati nevelőmunka alapjait és dokumentációs kapcsolatát is tükrözi.
  - Az *Óvodai tevékenységek és az óvodapedagógus feladatai* rész a mindennapi pedagógiai gyakorlatot közérthetően mutatja be, kiemelve az óvodapedagógus irányító-fejlesztő szerepét.
  - A *Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátására és speciális szolgáltatásokra* vonatkozó tartalom összhangban áll az Alapító Okiratban rögzített feladatellátással.
  - Az oviKtéta rendszer használatát szabályozza.
4. **Fogalmi pontosítások**
5. A *Mozgás, Egészségnevelés* és *Az óvodai élet megszervezése* fejezetek terminológiai finomítása elősegíti a szakmai egységességet az elméleti és gyakorlati szinten egyaránt.

A módosítások megfelelnek a hatályos jogszabályi követelményeknek, és biztosítják az intézmény pedagógiai munkájának folyamatos szakmai megújulását, valamint a minőségi nevelés feltételeit.

Budapest, 2025. augusztus 25.

munkaközösség vezető

